

**Szekszárd Megyei
Jogú Város
Ifjúsági
Konceptiója
2015-2020.**

Tartalomjegyzék

I. Bevezetés	2. oldal
II. Oktatás, képzés	7. oldal
III. Szociális ellátás, otthonteremtés és családalapítás	14. oldal
IV. Egészségügyi és mentálhigiénés ellátás, sport	18. oldal
V. Szabadidő, kultúra	34. oldal
VI. Pályaválasztás, munkavállalás	40. oldal
VII. Érdekérvényesítés, érdekképviselés	44. oldal
VIII. Szekszárd és a fiatalok	45. oldal
IX. Utószó, összegzés	51. oldal

I. Bevezetés

A rendszerváltás társadalmi-gazdasági és politikai változást jelentett Magyarország és így Szekszárd életében is. Az akkori ifjúsági generációnak számos változással kellett szembenéznie és egy új világszemlélethez alkalmazkodnia. A tradicionális értékek a háttérbe szorultak, előtérbe került a piaci alapon nyugvó fogyasztás-centrikus attitűd. A 90-es években született gyermekek számára azonban már magától értetődő adottságként jelenik meg a határokon belüli és kívüli földrajzi mobilitás, az Európai Unió által kínált határtalanság élménye. Emellett azonban ott van a családalapítással járó felelősség terhe, az itthon maradás vágya és a jobb megélhetés reményében történő külföldre költözés közti feszültség is.

Az öregedő társadalom, az elhúzódoó tanulói, a tanulmányokat folytatók megnövekedett aránya, ezzel együtt az aktív dolgozó fiatalok arányának csökkenése, az ifjúságnak az oktatás, a munkaerőpiac és a szabadidő vonatkozásában fennálló sebezhetősége, az intézményi rendszerbe vetett bizalom megrendülése, a határozott elfordulás az aktív közéleti részvételtől nem csak az országos, hanem a helyi vezetőket is arra ösztönzi, hogy újratervezzék ifjúságpolitikájukat.

Az ifjúsággal kapcsolatos döntésekben a város vezetésének figyelembe kell venni az új nemzedék szempontjait, méghozzá úgy, hogy ezek megjelenítésében az érintettek is szerepet vállaljanak. Szükséges, hogy a fiatalok felelősséget érezzenek hazájukért, városukért, valamint váljanak a közéletet alakító szereplőkké, akik a kötelezettségeikkel éppúgy tisztában vannak, mint jogaikkal.

Szekszárd Város Ifjúsági Konceptiójának megfogalmazásában alappillér a Nemzeti Ifjúsági Stratégiára épülő Új Nemzedék Jövőjéért Program iránymutatása. A koncepció alapját egy átfogó ifjúságkutatás előzte meg.

A város vezetése szükségesnek tartja, hogy legyen olyan koncepciója, amely egységesen fogalmazza meg a jövőre vonatkozó célokat és feladatokat.

Az elkészült anyag különböző szektorokat átívelő ifjúsági korosztályokkal kapcsolatos városi felelősségvállalás összefoglalása.

A koncepció alapját képezi a középiskolások körében elvégzett kutatás, melyet a székesfehérvári ECHO Innovációs Műhely vezetett. A begyűjtött adatok alapján készült el a helyzetelemzés, amelyre felépült a koncepció.

1. Az Ifjúsági Konceptió küldetése

Napjainkban a fiatalok nem fogékonyak az országos, vagy akár a helyi városi élet irányításával kapcsolatos információkra, vagy döntésekre. Ez indokolja, hogy a helyi önkormányzatok is ifjúságpolitikájukkal a rendelkezésre álló eszközökkel ösztönözzék a fiatalokat arra, hogy a jelenlegi helyzet javuljon. A meglévő kezdeményezések támogatása mellett további lehetőségek keresése szükséges a tartalmas szabadidő eltöltésére, a nyugodt tanulás biztosítására, a családalapításra és az otthonteremtésre. Az Új Nemzedék Jövőjéért Program alapvetése: törődöm a hazámmal, mert a hazám is törődik velem. Szekszárd városa magára tekintve így fogalmazza meg:

„Törődj a városoddal, mert Szekszárd is törődik veled!”

Koncepció céljai:

- Egy hosszú és egy rövidtávú jövőkép kidolgozása ifjúságpolitika terén
- Fiatalok aktív képviselete a városi közéletben
- Az ifjúsági kezdeményezések szerves beépítése a városi döntéshozatali folyamatba
- Párbeszéd elindítása akár egyéni szinten a városi közéleti szereplőivel

- Megfelelő feltételek és életviszonyok biztosítása a felnőtté válás folyamatában
- Szakértői segítségnyújtás biztosítása a nehézségek leküzdésében

Szekszárd városa támogatni kívánja az ifjúságot abban, hogy a helyi ifjúsági szervezetek demokratikus, modern, ugyanakkor nemzeti hagyományokat tiszteletben tartó szervezetként aktívan részt vegyenek a város életének irányításában.

2.A koncepció jogszabályi alapja

Az önkormányzatok ifjúságpolitikáját meghatározzák az Európai Unió erre vonatkozó dokumentumai, a 2012. január elsejétől hatályos Alaptörvény, valamint a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény is.

A hazai és az uniós jogszabályi környezet nem tartalmaz a fiatalokra, az ifjúsági korosztályra vonatkozó átfogó, törvény szintű jogszabályt, mégis megjelenik az a keretrendszer, amely az ifjúsággal kapcsolatos prioritásokat, irányelveket fekteti le az ifjúságpolitika alkotói, szereplői számára.

Az Európai Unió ifjúsági stratégiájáról szóló bizottsági közleménye (COM (2009)200) így fogalmaz:

„Az ifjúságot érintő kérdések skálája az EU és a tagállamok szintjén egyaránt ágazatpolitikákon átívelő megközelítést kíván. Az ifjúságpolitika nem tud előrelépni a többi ágazattal való eredményes koordináció nélkül. Másrészt az ifjúságpolitika sok területen – például a gyermek- és családpolitika, az oktatás, a nemek közötti egyenlőség, a foglalkoztatás, a lakhatás és az egészségügy terén – hozzá tud járulni az eredményekhez. A tagállamoknak meg kellene fontolniuk, hogy nemzeti szinten, ágazatokon átívelő politikaalkotást valósítsanak meg. Az ágazatok közötti együttműködést a helyi és regionális szereplők körében is fejleszteni kellene, hiszen ezek nélkülözhetetlenek az ifjúsági stratégiák megvalósításához.”

2007-ben a Magyar Országgyűlés 95/2007 (X.31.) számú határozatának értelmében az akkori ifjúságügyért felelős minisztérium kezdeményezésére indult el a jelenleg is hatályos Nemzeti Ifjúsági Stratégia megalkotásának folyamata, amelyet 2009. október 26-án az Országgyűlés 88/2009. (X.29.) számú határozatában konszenzussal fogadott el. Olyan stratégia készült, amely figyelembe veszi az Európa Tanács ajánlásait, és megfelel az Európai Unió által deklarált társadalmi és ifjúságpolitikai érték- és célrendszernek. A Nemzeti Ifjúsági Stratégia egy olyan keret, amely kormányokon átívelő, mindenki által vállalható, hosszú távú célokat fogalmaz meg, és amelyeket a mindenkori kormány – vállalt társadalompolitikai prioritásainak megfelelően – kétéves cselekvési tervekben valósít meg.

Az Új Nemzedék Jövőjéért program szervesen illeszkedik a 2007-ben elindult folyamathoz.

A Nemzeti Ifjúsági stratégia és az Új Nemzedék jövőjéért Program struktúrájának közös elemei, hogy a specifikus célokat és prioritási területeket az ifjúsági korosztály egyes életszakaszának sajátos probléma területei mentén határozzák meg.

Az Alaptörvény szempontjából az alábbi alapvetések fogalmazódnak meg az ifjúsággal kapcsolatban:

- mint a jogforrási hierarchia legfelső szintjén álló jogforrás a jogrendszer egészére nézve ad eligazítást. Egyetlen alsóbb rendű jogszabály sem lehet ellentétes az Alaptörvénnyel;
- az Alaptörvény teremti meg a gyermekek, fiatalok irányába az állami felelősség alapját. Az Alaptörvényben felsorolt emberi jogok minden magyar állampolgára, így a gyermekekre és a fiatalokra is egyaránt érvényesek.

A jogalkotók a következőképpen foglalkoznak az ifjúsággal, mint az eljövendő nemzedékkel:

„Felelősséget viselünk utódainkért, ezért anyagi, szellemi és természeti erőforrásaink gondos használatával védelmezzük az utánunk jövő nemzedékek életfeltételeit.”

„Bízunk a közösen alakított jövőben, a fiatal nemzedékek elhivatottságában. Hisszük, hogy gyermekeink és unokáink tehetségükkel, kitartásukkal és lelkierejükkel ismét nagyra teszik Magyarországot. Az Alaptörvényünk jogrendünk alapja: szerződés a múlt, a jelen és a jövő magyarjai között. Élő keret, amely kifejezi a nemzet akaratát, azt a formát, amelyben élni szeretnénk.”

Az Alaptörvényben az alábbi szakaszok említik tételesen a gyermekeket és a fiatalokat:

L) cikk

(1) Magyarország védi a házasság intézményét, mint férfi és nő között, önkéntes elhatározás alapján létrejött életközösséget, valamint a családot, mint a nemzet fennmaradásának alapját.

(2) Magyarország támogatja gyermekvállalást.

(3) A családok védelmét sarkalatos törvény szabályozza.

XV. cikk

(1) A törvény előtt mindenki egyenlő. minden ember jogképes.

(5) Magyarország külön intézkedésekkel védi a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékkal élőket.

XVI. cikk

(1) Minden gyermeknek joga van a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz.

(2) A szülőknek joguk van megválasztani a gyermeküknek adandó nevelést.

(3) A szülők kötelesek kiskorú gyermekükről gondoskodni. E kötelezettség magában foglalja gyermekük taníttatását.

(4) A nagykorú gyermekek kötelesek rászoruló szüleikről gondoskodni.

XVIII. cikk

(1) Gyermekek foglalkoztatása – testi, szellemi és erkölcsi fejlődésüket nem veszélyeztető, törvényben meghatározott esetek kivételével – tilos.

(2) Magyarország külön intézkedésekkel biztosítja a fiatalok és a szülők munkahelyi védelmét.

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló törvény 13. §-a (1) 15. pontja szerint helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladat a sport-, és ifjúsági ügyek ellátása.

Ezen belül a törvény értelmében a települési önkormányzat maga határozza meg – lakosság igényei alapján – anyagi lehetőségeitől függően -, milyen ifjúsági feladatokat, milyen mértékben és módon lát el. Miután a jogszabályokból nem derül ki, hogy pontosan milyen ifjúsági feladatai vannak az önkormányzatoknak, alapvető fontosságú, hogy a település önkormányzata kidolgozza saját ifjúsági koncepcióját.

Szekszárd Megyei Jogú Város ellátási területe jóval kívül nyúlik a város közigazgatási határain. A környező településekről tanulni, illetve dolgozni bejáró fiatalok száma jelentős, őket sem a helyzetkép felvázolásakor, sem pedig az ifjúsági koncepció kidolgozásakor figyelmen kívül hagyni nem lehet.

A városi koncepció szorosan épül a fent említett Nemzeti Ifjúsági Stratégiára, valamint az Új Nemzedék Jövőjéért programra.

3.A koncepció alkalmazási területe és célcsoportja

Az ifjúságpolitikai célok eléréséhez mindenekelőtt meg kell határozni, mit értünk ifjúságon, kik jelentik az alkalmazási területet és a célcsoportot. Az ifjúság, mint érdekcsoport meghatározása az eddigi gyakorlat szerint a 15-29 év közötti korosztályra korlátozódott. Napjainkban azonban már nem lehet egyértelműen meghúzni ezeket a vonalakat. A felnövekvő nemzedékre egyre kevésbé jellemző a hagyományosnak mondható életpálya bejárása. A felnőtté válás folyamata korábban indul be és később ér véget. Az ifjúsági életszakasz alsó határa a gyermekkor lezárulására, vagyis a 14. életév betöltését tekintik. A felső korhatár meghatározásában pedig alapnak lehet venni a tanulmányok befejezését követő stabil munkavállalást, plusz 5 év időtartamot.

Áttekintve a különböző modelleket, az ifjúsági korosztályt 0-29 éves korig határoztuk meg az alábbi bontásban:

- 0-12 éves korig, gyermek korosztály
- 13-22 éves korig, ifjúsági korosztály
- 23-29 éves korig, fiatal felnőtt korosztály

Szekszárd Megyei Jogú Város összlakossága 34 109 fő.

- 0-12 évesek: 4026 fő
- 13-22 évesek: 3164 fő
- 23-29 évesek: 2832 fő

Összesen 10 022 fő a 0-29 évesek száma létszáma a városban. Ez azt jelenti, hogy az összlakosság 29 %-át teszik ki, ami mindenképpen jelentősnek mondható.

A városi koncepció is a 14-29 év közötti korosztály célozza meg. Az anyag alapját képező kutatás és az erre épülő helyzetelemzés a helyi általános- és középiskolások körében készült. Ennek ellenére a koncepció a célok és feladatok meghatározásában a fent említett korosztály egészét tekinti.

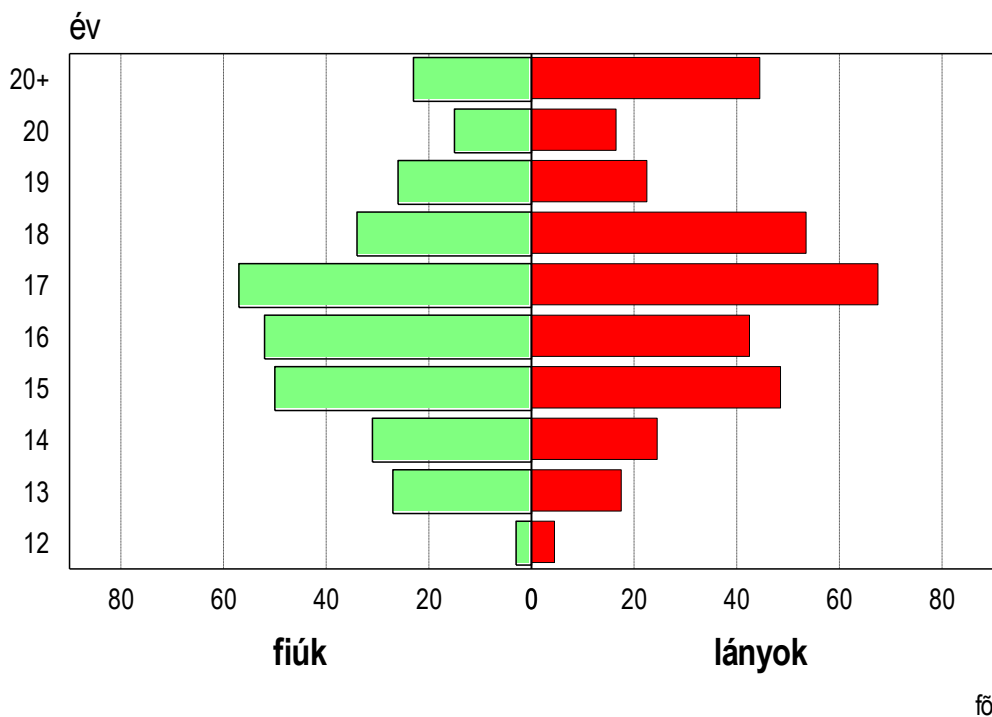
A tanulói vizsgálat empirikus adatgyűjtésére önkéntes kérdőívek segítségével került sor. A kijelölt mintát 35 osztály 811 tanulója jelentette, melyből 664 fő válaszolt a kérdésekre.

	7-14. osztályos tanulók megoszlása (%)	kérdezett osztályok száma	Kijelölt minta (fő)
Szekszárdi Garay János Gimnázium	16,3	5	132
Szekszárdi Garay János Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola és Pedagógiai Intézmény	5,1	2	41
Szekszárdi I. Béla Gimnázium, Kollégium és Általános Iskola	4,4	2	36
Pécsi tudományegyetem IGY Gyakorlóiskola	2,5	1	20
Szent József Iskolaközpont	3	1	24
Szekszárdi Kolping Iskola	16	6	130
VM Dunántúli Agrár- Szakképző Központ, Csapó Dániel Középiskola, Mezőgazdasági Szakképző Iskola és Gimnázium	13,1	4	106
Tolna Megyei Szent László Szakképző Iskola	8,6	4	70
Tolna Megyei Szent László Szakképző Iskola és	6	2	49

Kollégium (TISZK) Bezerédj István Szakképző Iskola Tagintézménye			
Tolna Megyei Szent László Szakképző Iskola és Kollégium (TISZK) Egészségügyi- Szociális Szakképző Tagintézménye	13,2	4	107
Szent László Szakképző Iskola és Kollégium (TISZK) Vendéglátó Szakképző Tagintézménye	11,8	4	96
Összesen	100	35	811

A vizsgált tanulói korosztályban (7-14. évfolyam) a tanulók 56 százaléka fiatalkorú, 36 százalékuk jogilag felnőtt, betöltötte a 18. életévet, s a maradék 8 százalék még gyermekkorú, nincs 14 éves. A mintában a 17-18 évesek aránya 32 százalék. az ennél fiatalabbak (15-16 évesek) aránya 29 százalék. A kérdezett tanulók átlagéletkora 16,87 év, mely iskolatípusonként egy kicsit eltérő. A gimnáziumokban az átlagos életkor 16,1 év, a szakiskolákban 17,3, a szakközépiskolákban 17,1, az érettségire épülő szakképzésben 19,7, az általános iskola 7-8 osztályában pedig 13,7 év.

A vizsgált tanulók korfája

4.A koncepció felépítése, szerkezete

A koncepció a kutatásból elkészült helyzetelemzést alapul véve határozza meg esetenként, korosztályonként a célokat és az ehhez kapcsolódó feladatokat. A célokhöz kapcsolódó feladatokban az önkormányzat szerepet szán a nonprofit – civil szektornak is.

Az alábbi főbb területeket érinti a dokumentum:

- oktatás, képzés
- szociális ellátás, otthonteremtés, családalapítás
- egészségügyi és mentálhigiénés ellátás, sport
- szabadidő, kultúra

- pályaválasztás, munkavállalás
- érdekérvényesítés, érdekképviselet
- Szekszárd és a fiatalok

II. Oktatás, képzés

Az ország és Szekszárd város jövőjét is meghatározza, hogy a felnövekvő generációk milyen nevelésben, oktatásban részesülnek és az iskolák képesek-e piacképes tudás átadásával a kor kihívásainak megfelelően modern gondolkodású, nyitott, idegen nyelveket beszélő fiatalokat nevelni, akik a tárgyi tudás mellett erkölcsi értékekkel is rendelkeznek. Ezért a nevelés, oktatás mint terület kiemelt figyelmet érdemel.

Az óvoda, az iskola a szocializáció egyik legfontosabb színtereként jelenik meg, hiszen a fiatalok idejük jelentős részét a különböző nevelési intézményekben töltik és szabadidős tevékenységük egy része is az óvodához, iskolához kötődik.

1. Helyzetelemzés

Szekszárd Megyei Jogú Város területén a bölcsődei és óvodai ellátás megfelelő, az alábbi intézmények látják el a feladatot a 2015/2016. tanévtől összesen 155 bölcsődei és 1174 óvodai férőhellyel:

Ssz.	Intézmény	Fenntartó	Ellátott feladat	Létszám
1.	Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzatának Városi Bölcsődéje (a továbbiakban: Városi Bölcsőde) 7100 Szekszárd, Perczel Mór u. 4.	Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata	bölcsőde	83
2.	Szekszárdi 1. Számú Óvoda Kindergarten ¹ (a továbbiakban: 1. Számú Óvoda) 7100 Szekszárd, Kölcsey ltp. 15.	Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata	óvoda	207
3.	Szekszárdi Gyermeklánc Óvoda ² (a továbbiakban: Gyermeklánc Óvoda) 7100 Szekszárd, Perczel Mór u. 2.	Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata	óvoda	274

¹ Feladat-ellátási helyei: Szekszárd, Kölcsey ltp. 15.
Szekszárd, Wosinsky Mór ltp. 4.
Szekszárd, Bajcsy-Zsilinszky u. 6.

² Feladat-ellátási helyei: Szekszárd, Perczel Mór u. 2.
Szekszárd, Szent-Györgyi Albert u. 11.
Szekszárd, Óvoda u. 5.

Ssz.	Intézmény	Fenntartó	Ellátott feladat	Létszám
4.	Szekszárdi 2. Számú Óvoda, Egységes Óvoda-Bölcsőde, Bölcsőde és Családi Napközi ³ (a továbbiakban: 2. Számú Óvoda) 7100 Szekszárd, Mérey u. 37-39.	Szekszárd-Szedres- Medina Óvodafenntartó Társulás	bölcsőde, óvoda	127
5.	Wunderland Kindergarten a Szekszárdi Német Nemzetiségi Önkormányzat Óvodája (a továbbiakban: Wunderland Óvoda) 7100 Szekszárd, Wesselényi u. 19.	Szekszárdi Német Nemzetiségi Önkormányzat	óvoda	251
6.	„Az Én Ovim” Óvoda és Bölcsőde (a továbbiakban: Az Én Ovim) 7100 Szekszárd, Mérey u. 9.	„Az Én Ovim” Alapítvány	bölcsőde, óvoda	30
7.	Pécsi Tudományegyetem Illyés Gyula Gyakorlóiskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Gyakorlóóvoda ⁴ (a továbbiakban: Gyakorlóóvoda) 7100 Szekszárd, Mátyás király u. 5.	Pécsi Tudományegyetem	óvoda	154
8.	Szent József Katolikus Általános Iskola Katholische Grundschule és Szent Rita Katolikus Óvoda ⁵ (a továbbiakban: Katolikus Óvoda) 7100 Szekszárd, Garay tér 9.	Magyar Katolikus Egyház Pécsi Egyházmegye	óvoda	75
9.	Szekszárdi Waldorf Óvoda, Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola (a továbbiakban: Waldorf Óvoda) 7100 Szekszárd, Rákóczi utca 132.	Négy Évszak Waldorf- pedagógiai Alapítvány	óvoda	11

Az óvodát választó szülők jellemzően a lakóövezetükben működő intézménybe íratják gyermeküket. Több óvoda kínál azonban speciális programot (pl. német nemzetiségi nevelés), így gyakran előfordul, hogy a szülő mégsem a lakóhelyhez legközelebb eső óvodát választja gyermeke számára vagy esetleg a munkahelyéhez közelebb eső intézmény szolgáltatásait veszi igénybe.

³ Feladat-ellátási helyei: Szekszárd, Mérey u. 37-39.
Szekszárd, Kadarka u. 110.
Medina, Petőfi Sándor u. 10.
Szedres, Széchenyi u. 44.

⁴ Feladat-ellátási helye: Szekszárd, Mátyás király u. 1.

⁵ Feladat-ellátási helye: Szekszárd, Szent-Györgyi Albert u. 9.

A városi működtetésű bölcsődei – óvodai intézményekben a férőhelyek éves feltöltöttsége megfelelő, a maximális óvodai csoportlétszámok túllépésének engedélyezésére időnként mégis szükség van (leggyakrabban a Gyermeklánc Óvoda esetében).

Az óvodák többnyire a nevelőtestület által kidolgozott pedagógiai programok alapján látják el feladataikat. Az óvodáskorú gyermekek testi-lelki-szellemi szükségleteinek kielégítése, érzelmi, erkölcsi és közösségi nevelése, szocializációjának biztosítása, anyanyelvi, valamint értelmi fejlesztésének és nevelésének megvalósítása, a személyiségvonások fejlesztése mellett az intézmények hangsúlyt fektetnek az egészséges életmódra nevelésre, az egészséges környezet biztosítására, valamint az esélyegyenlőség kialakítására, a különböző hátrányok minél teljesebb kompenzálására is.

A bölcsődei és óvodai feladatokat ellátó intézményekben az elmúlt években az épületek állapota és a tárgyi feltételek sokat javultak (2014-2015 folyamán az 1. Számú Óvodában és az 2. Számú Óvodában volt jelentős felújítás, illetve beruházás, melynek köszönhetően az óvodai férőhelyek száma is nőtt).

Mindemellett továbbra is komoly fejlesztésekre van szükség különösen a Gyermeklánc Óvoda épületeiben.

Szekszárdon a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ Szekszárdi Tankerülete (a továbbiakban: KLIK) fenntartásában és a város működtetésében 4 általános iskola, valamint 2 középiskola működik. Ezen intézményeken kívül további 9, más fenntartó által működtetett intézmény vesz részt az általános és középiskolai oktatás ellátásában, illetve a szakképzésben, továbbá egy felsőfokú intézmény működik a városban:

Ssz.	Intézmény	Fenntartó/működtető	Ellátott feladat	Létszám
1.	Szekszárdi Babits Mihály Általános Iskola (a továbbiakban: Babits iskola) 7100 Szekszárd, Kadarka u. 17.	KLIK/Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata	általános iskola	419
2.	Szekszárdi Baka István Általános Iskola (a továbbiakban: Baka iskola) 7100 Szekszárd, Béri Balogh Ádám u. 89.	KLIK/Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata	általános iskola	547
3.	Szekszárdi Dienes Valéria Általános Iskola (a továbbiakban: Dienes iskola) 7100 Szekszárd, Szent-Györgyi Albert u. 6.	KLIK/Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata	általános iskola	524
4.	Szekszárdi Garay János Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Pedagógiai Intézet (a továbbiakban: Garay általános) 7100 Szekszárd, Zrínyi u. 78.	KLIK/Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata	általános iskola	325
5.	Tolna Megyei EGYMI Szivárvány Általános Iskolája	KLIK/Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata	általános iskola	93

Ssz.	Intézmény	Fenntartó	Ellátott feladat	Létszám
6.	Szekszárdi Garay János Gimnázium (a továbbiakban: Garay gimnázium) 7100 Szekszárd, Szent István tér 7-9.	KLIK/Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata	gimnázium	466
7.	Szekszárdi I. Béla Gimnázium, Kollégium és Általános Iskola (a továbbiakban: I. Béla gimnázium) 7100 Szekszárd, Kadarka u. 25-27.	KLIK/Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata	gimnázium (Szedres községben általános iskola)	694
8.	Pécsi Tudományegyetem Illyés Gyula Gyakorlóiskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Gyakorlóóvoda (a továbbiakban: Gyakorlóiskola) 7100 Szekszárd, Mátyás király u. 5.	Pécsi Tudományegyetem	általános iskola	616
9.	Szent József Katolikus Általános Iskola Katholische Grundschule és Szent Rita Katolikus Óvoda (a továbbiakban: Katolikus iskola) 7100 Szekszárd, Garay tér 9.	Magyar Katolikus Egyház Pécsi Egyházmegye	általános iskola	164
10.	Szekszárdi Waldorf Óvoda, Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola (a továbbiakban: Waldorf iskola) 7100 Szekszárd, Rákóczi utca 132.	Négy Évszak Waldorf- pedagógiai Alapítvány	általános iskola	55
11.	Comenius Általános Iskola (a továbbiakban: Comenius iskola) 7100 Szekszárd, Kálvin tér 19-21.	A Keresztény Nevelésért Alapítvány	általános iskola	99
12.	Szekszárdi Szakképzési Centrum (a továbbiakban: Szekszárdi SZC) 7100 Szekszárd, Széchenyi u. 2-14.	Nemzetgazdasági Minisztérium	szakképző iskola	-
	Szekszárdi SzC Szent László Szakképző Iskolája és Kollégiuma 7100 Szekszárd, Széchenyi u. 2-14.			848
	Szekszárdi SzC Egészségügyi és Szociális Szakképző Iskolája 7100 Szekszárd, Szent Györgyi Albert u. 8-10.			289

Ssz.	Intézmény	Fenntartó	Ellátott feladat	Létszám
	Szekszárdi SzC Vendéglátó Szakképző Iskolája 7100 Szekszárd, Hunyadi u. 7			445
	Szekszárdi SzC Bezerédj István Szakképző Iskolája 7100 Szekszárd, Szent László u. 8-12.			448
13.	FM Dunántúli Agrár-szakképző Központ, Csapó Dániel Középiskola, Mezőgazdasági Szakképző Iskola és Kollégium (a továbbiakban: Csapó iskola) 7100 Szekszárd, Palánk 19.	Földművelésügyi Minisztérium	szakképző iskola	369
14.	Szekszárdi Kolping Katolikus Szakképző Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Iskola (a továbbiakban: Kolping iskola) 7100 Szekszárd, Pázmány tér 4.	Kolping Oktatási és Szociális Intézményfenntartó Szervezet (KOSZISZ)	szakképző iskola	359
15.	Baptista „Esély” Szakképző Iskola (a továbbiakban: Esély szakképző) 7100 Szekszárd, Tartsay ipartelep 3	Baptista Szeretetszolgálat Egyházi Jogi Személy	szakképző iskola	146
16.	EDUTOP Szakközépiskola és Szakiskola (a továbbiakban: Edutop szakképző) 7100 Szekszárd, Szluha György u. 1.	Szakképzéssel az Emberekért és az Állatokért Közhasznú Alapítvány	szakképző iskola	50
17.	Pécsi Tudományegyetem Kultúratudományi, Pedagógusképző és Vidékfejlesztési Kar	Pécsi Tudományegyetem	egyetem	625

Az oktatási rendszerben 2013, a szakképzés rendszerében 2015 folyamán jelentős változások történtek. A korábban városi fenntartású általános és középiskolák fenntartása, szakmai irányítása a KLIK feladata lett, a város pedig továbbra is biztosítja ezen intézmények működtetését. A város és a KLIK kapcsolata, együttműködése – az utóbbi megalakulásától kezdve – kiváló, így az ifjúsági programokkal kapcsolatban is elmondható, hogy az információk zökkenőmentesen jutnak el az intézményekhez.

Az általános iskolák esetében – a felvételi körzetek meghatározása ellenére – a szabad iskolaválasztás elve érvényesül. Különösen igaz ez azon intézmények esetében, melyek plusz lehetőségeket kínálnak tanulóik számára (nyelvtanulás, művészetoktatás, stb.).

A város által működtetett iskolák üzemeltetése zökkenőmentes, a karbantartási munkák is megoldottak. Az épületek többsége azonban – különösen energetikai szempontból – nagyobb felújításra szorul.

Az intézmények évek óta nagy hangsúlyt fektetnek a tehetséggondozásra. A városban több iskola biztosít speciális oktatást, illetve tanulási lehetőséget az átlagon felül teljesítő tanulók számára. Több intézmény elnyerte a Tehetségpont címet (Dienes iskola, Garay általános, Gyakorlóiskola, Garay gimnázium, I. Béla gimnázium).

A tehetségpontok alapfeladata a tehetségek felfedezése, azonosítása, a tehetséges fiataloknak nyújtott tanácsadás, pályaorientáció, illetve a lehetőségek, információk személyre szabott megmutatása. Ezen intézmények fő célja, hogy hatékony segítséget adjanak az érdeklődő fiataloknak tehetségük felismeréséhez és kibontakoztatásához, ennek érdekében juttassanak el hozzájuk minél teljesebb és minél személyesebb információkat a különböző tehetséggondozó lehetőségekről. Figyelemmel kísérik az intézményi, helyi, térségi és regionális tehetséggondozó kezdeményezéseket, továbbá segítik ezeket abban, hogy minél intenzívebb kapcsolatrendszert tudjanak kiépíteni egymással, a tehetséges fiatalokkal, környezetükkel, a tehetséggondozásban jártas szakemberekkel, valamint a tehetséggondozást segítő önkormányzati, egyházi, civil szervezetekkel, vállalkozásokkal és magánszemélyekkel. Helyi integráló szerepük mellett pedig maguk is részei a Magyar Géniusz Hálózatnak, melyben a csomópontok szerepét töltik be az információk áramlásában és feldolgozásában.

Az intézmények rendszeresen versenyeztetik diákjaikat – megyei, regionális és országos szinten egyaránt.

A legeredményesebb tanulókat és tanáraikat az önkormányzat a Mecénás Tehetséggondozó támogatási keretből jutalomban részesíti.

A művészeti iskolák diákjai is méltó színvonalon képviselik a várost az országos versenyeken és fesztiválokon, s külön kiemelkedő a zenekarok és a néptánc működése.

Emellett a sportban kiemelkedő teljesítményt nyújtó fiatalokat a város sporttal foglalkozó bizottsága évente köszönti egy személyes találkozás alkalmával.

A hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatása is fontos feladat.

Az I. Béla gimnázium kollégiuma 2005 óta működteti az Arany János Kollégiumi Programot, mely a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű tanulók érettségi vizsgához való jutását segíti elő. Az Emberi Erőforrások Minisztériuma évente pályázatot hirdet a helyi önkormányzatok számára a településükön lakó tehetséges, nyolcadik évfolyamos tanulóinak a Hátrányos Helyzetű Tanulók Arany János Tehetséggondozó Programjaiba való részvételre. A program célja, hogy segítse a hátrányos helyzetű tehetséges diákok továbbtanulását. A pályázat útján a programba bekerülő fiatalokat Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata ösztöndíjjal támogatja.

A városban gyógypedagógiai intézmény is működik a KLIK fenntartásában: a Tolna Megyei Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény (a továbbiakban: EGYMI) a Szekszárd, Bartina u. 21. szám alatt, melynek Szekszárdon működő tagintézményei a Tolna Megyei EGYMI Óvodája (7100 Szekszárd, Kinizsi u. 1.), illetve a Tolna Megyei EGYMI Szivárvány Általános Iskolája (Szekszárd, Bezerédj u. 11-15.), utóbbi a város működtetésében.

2. Célok, feladatok

Az önkormányzatnak, mint a bölcsődék és az óvodák fenntartójának kiemelt feladata kell legyen az intézmények vezetőivel való folyamatos kapcsolattartás, a szakmai feladatok végrehajtásában való együttműködés, valamint azoknak a lehetőségeknek keresése, melyekkel a jövőben továbbfejleszhető az intézmények infrastruktúrája. Így mind az intézmények, mind pedig az önkormányzat részéről szorgalmazni kell a pályázati lehetőségek megragadását és felhasználását.

A város által működtetett, illetve a nem önkormányzati fenntartású nevelés-oktatási intézmények vezetőivel is szükséges a folyamatos kapcsolattartás. Mindkét félnek érdekében áll kihasználni azokat a pályázati lehetőségeket, melyek az épületek állagmegóvására vagy esetleges új épületek építésére vonatkoznak.

Az iskoláknak a továbbiakban is megoldási módokat kell keresniük a tehetséggondozás terén mutatkozó feladatok magas színvonalú ellátására. A felkészítő tevékenység intenzívebbé tételével segíteni kell a tehetséggondozást. A kiemelkedő tanulmányi versenyeredményt elérő általános és középiskolás tanulókat az eddigi gyakorlathoz hasonlóan elismerésben kell részesíteni, s ehhez további anyagi forrás is rendelhető.

Az intézmények figyelmébe kell ajánlani a Nemzeti Tehetség Program által kínált lehetőségeket, melynek alapvető célja a tehetség fejlesztése Magyarországon és a külföldi magyarok területeken. A program elfogadásával az Országgyűlés 2008-2028 között, 20 évre kiemelkedő lehetőséget ad a tehetséges fiatalok hosszú távú, folyamatos és biztonságos segítésére. Ennek érdekében alakult meg a Nemzeti Tehetségügyi Koordinációs Fórum. Az általuk meghirdetett pályázatokra a köznevelésben és a felsőoktatásban, valamint a tehetséggondozásban résztvevők széles köre nyújthat be támogatási igényt. Az önkormányzat a KLIK-kel együttműködve tájékoztassa az intézményeket a pályázati lehetőségekről és szükség szerint segítse azt.

Továbbra is fontos feladat kell, legyen a halmozottan hátrányos helyzetű, tanulási és beilleszkedési nehézségekkel küszködő fiatalok hátrányainak mérséklése.

Az elkövetkezendő években szorgalmazni kell a hátrányos helyzetű tanulók Arany János Kollégiumi Programjának folytatását és még hatékonyabbá tételét is.

Az általános iskolai és középiskolai oktatás néhány területen adós marad az iskolából kikerülő fiatalok gyakorlati életre való felkészítésével. A fiatalok többsége járatlan a hivatalos ügyek intézésében, nincs tisztában alapvető állampolgári jogaival, s nem rendelkezik elegendő ismerettel a gyermekvállalás, gyermeknevelés területén sem.

Fontos lenne ezért, hogy az iskolák, s főként a középfokú oktatási intézmények (az utolsó két iskolai évfolyamon) készítsék fel a tanulókat a munkavégzéssel kapcsolatos általános elvárásokra, kellő információval nyújtsanak segítséget a hivatalos ügyintézés alapvető szabályainak elsajátításában, ismertessék meg velük jogaikat.

Hasonlóképpen fontos a kiegyensúlyozott családi kapcsolatok, illetve a gyermekkel való helyes bánásmód kialakításához történő segítségnyújtás.

Ezért jelentős a szülőkkel való rendszeres kapcsolattartás, a problémák időben való átbeszélése, s a szülők bevonásával a közös megoldási lehetőségek kezelése.

Amennyiben a gyermek, a tanuló szociális helyzete, az adódó probléma megoldása megköveteli, az iskola továbbra is vegye fel a kapcsolatot a polgármesteri hivatal szociális feladatot ellátó szervezeti egységével, illetve a gyermekjóléti szolgálattal.

III.Szociális ellátás, otthonteremtés és családalapítás

Amikor otthonról beszélünk, több síkon is gondolkodhatunk. Születésünk helye, életünk adott szakasza a mindennapi tevékenységünk alapján. Otthonunk Magyarország, melyhez állampolgári eskünk köt születésünk pillanatában, városunk, az utcák, terek, épületek, ahol felnövünk, mindennapjainkat töltjük. A család, a szó szoros értelmében vett otthonunk, ahová hazatérhetünk iskolából, munkából, vakációról.

A klasszikus értelemben a család az emberek egy közössége, vagy több közösség kapcsolata, ahol a tagok között rokon kapcsolat van.

Az elsődleges szocializációs közeg a család, mely meghatározott szerepet tölt be az egyén életében. Nemcsak a neveltség és az erkölcsi szint alakulásának legfontosabb színtere, hanem a követendő mintákat, életmódbeli mintázatokat, kulturális tőkét ad a felnövekvő generációknak, továbbörökíti az adott mikroközösségre jellemző viselkedés íratlan szabályait. Az ifjúsági problémák gyökere sokszor a családban, a családi mintában van. Ma Magyarországon a klasszikus család- modell (apa, anya, gyermek/gyermekek) képe megdőlt, sok az egyszülős család, vagy a mozaik család.

1.Helyzetelemzés

A nevelési-oktatási intézményekben végzett kutatás alapján a családokra vonatkozóan az alábbi helyzetkép alakult ki:

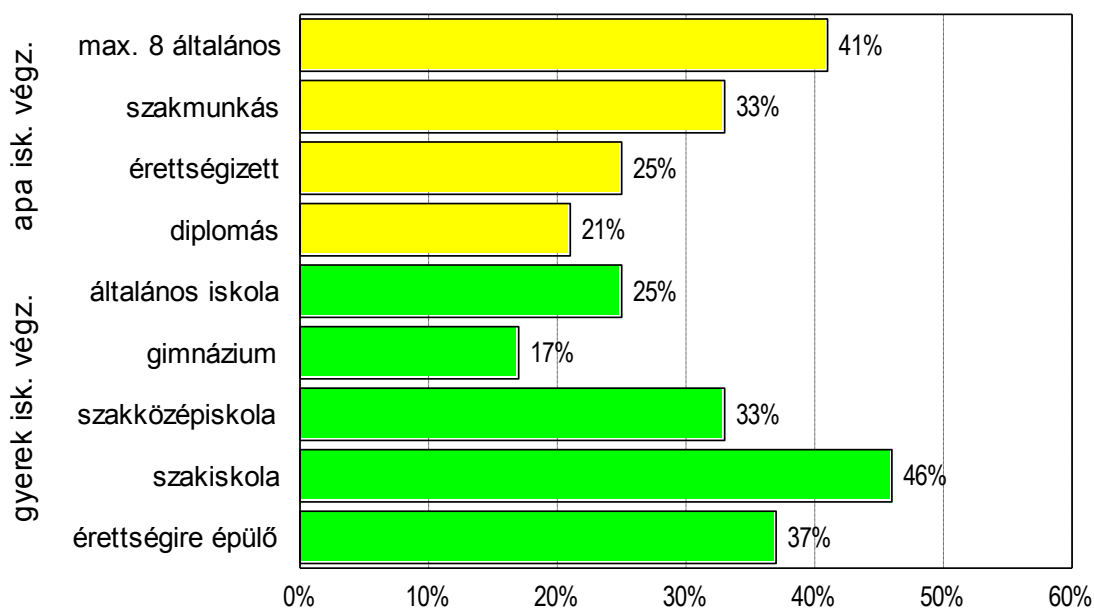
A tanulóval egy háztartásban élő személyek említési arányait vizsgálva kiderült, hogy a legintenzívebb kapcsolata a tanulóknak édesanyjukkal van, az összes 7-14 évfolyamos tanuló négyötöde él szülőanyjával közös családban. Édesapjukkal már kevesebben vannak napi kapcsolatban, a tanulók kétharmada adott ilyen választ. Szintén kétharmadukkal él egy háztartásban testvér is.

Természetesen a testvéreken és az édes szülőkön kívül más személyek is előfordulhatnak a családokban. Gyakran fordul elő, hogy két generációnál több él közös háztartásban, a tanulók 12 százaléka említette, hogy a nagyszülő is náluk lakik. A válás után újraraházasodott szülővel mostohaszülő érkezik a tanuló családjába, ez történt a tanulók körülbelül egytizedénél.

A családok szerkezetét tekintve a Szekszárdon tanuló diákok 40 százaléka él mindkét szülőjével és testvérével, míg 11 százalék mindkét szülővel, de egyedüli gyermekként. Ehhez jön még 5 százalék, ahol a szűk családba a nagyszülők is beletartoznak. Mindent összevetve a vizsgált tanulók kétharmadára lehet mondani, hogy nem csonka családban él.

A csonka, sérült családban, vagy nem a két édes szülővel együtt lakó tanulók aránya valamivel átlag feletti a szakiskolákban, és azoknál a diákoknál, akiknek szülei alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkeznek.

A csonka családban élők aránya az egyes csoportokban

A család összetétele, kulturális tőkájének szintje mellett a másik fontos tényező, amely járulékos hátrányokat okozhat, a munkanélküliség. A diákok számára a munkanélküliség - igaz egyenlőre csak közvetve, de - megélt jelenség. Szomorú tény, hogy a tanulók 19 százalékának családjában egy, míg 7 százalék családjában egynél több munkanélküli van. A munkanélküli családtag számos szempontból érinti hátrányosan a családot, elsősorban természetesen egzisztenciálisan, de az ebből eredő mentálhigiénés, értékrendi problémák veszélye sem elhanyagolható.

A munkanélküliséggel sújtott családok aránya alacsonyabb a gimnazisták és az érettségire épülő szakképzésben résztvevők körében, s magasabb a szakiskolások és szakközépiskolások családjában.

A családi élet legfontosabb színterei a hétköznapinak látszó események, közös programok, amikor a család élete a közösségben zajlik. A megkérdezett diákok válaszaiból kiderül, hogy többségük tud kihez fordulni, ha kérdése van, illetve meg tudják beszélni problémáikat. A fiatalok többsége hétköznap legalább egy alkalommal egyszerre együtt étkezik családtagjaival. A szülők többsége sokat aggódik, ha nem kerülnek haza időben gyermekeik. Szerencsére igen ritka az alkohollal vagy cigarettával való kínálás, a fizikai bántalmazás, valamint, hogy veszekednek egymással a szülők, valamint azt sem lehet elmondani, hogy a szülők vagy más családtagok gyakran kérdeznék ki a leckét.

A diákok 35-35 százaléká állította, hogy gond nélkül megélnék, illetve hogy családjának be kell osztani a keresetét, hogy kijöjjön belőle, 21 százalék nyilatkozott kisebb anyagi gondokról és 9 százalék állította, hogy ezek a gondok igen gyakoriak. Azok aránya, akik gond nélkül élnek a gimnáziumban a legnagyobb (48 százalék), míg anyagi gondokról az érettségire épülő szakképzésben tanulók vallottak a legmagasabb arányban.

Milyenek ítéled a családotd anyagi helyzetét?

	általános iskola	gimnázium	szakközép-iskola	szakiskola	érettségire épülő szakképzés
gond nélkül megélünk	45	48	30	28	26
általában beosztással, de kijövünk a keresetből	33	34	38	31	38
néha kisebb anyagi gondjaink vannak	18	15	23	29	22
gyakran vannak anyagi gondjaink	4	3	9	12	14

százalékos megoszlás

Napjainkra jellemző kultúra olyan ifjúsági réteget eredményezett, amely életstílus, értékrend, magatartásforma és mentalitás tekintetében eltérő a korábbi évtizedekben tapasztalt ifjúsági léttől. Életpályájuk már nem felel meg a hagyományos életszakaszok bejárásával, úgymint iskola, munkavállalás, házasság, gyermekvállalás. Az ifjúsági életszakasz kitolódása összefüggést mutat a szülők iskolai végzettségével. Különösen a magasabb iskolai végzettséggel rendelkező szülők gyermekeire jellemző a kései családalapítás és gyermekvállalás. Ezen kívül a családi állapot is erősen differenciálódott, mivel a házasságkötésen alapuló mintát az élettársi kapcsolat kezdi átvenni. A házasságkötés idejének kitolódása és a hosszan tartó élettársi kapcsolat elterjedése a gyermekszám csökkenésére is hatással van. Korcsoportokon belül a gyermektelen fiatalok aránya jelentősen növekedett.

A települési önkormányzat gyermekvédelmi feladatait a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló többször módosított 1997. évi XXXI. törvény szabályozza.

A szociális biztonság megteremtése és megőrzése érdekében az önkormányzat rendeletben szabályozta a szociálisan hátrányos helyzetben lévő családok támogatásának rendszerét, segítve ezzel a gyermek családi környezetében történő ellátását, nevelését.

Az állam és az önkormányzat által nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátások:

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény
- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó pénzbeli ellátás
- az önkormányzat rendeletében szabályozott gyermekekre vonatkozó pénzbeli ellátás (8/2009. (III.30) öh. rendelet)
- tanulóbérllet
- Bursa hungarica ösztöndíj
- gyermekétkeztetés

A helyi szociális rendelet a létfenntartást veszélyeztető, rendkívüli élethelyzetbe került, valamint időszakosan vagy tartósan létfenntartási gondokkal küzdő személyek részére alkalmanként rendkívüli települési támogatást biztosít. Ugyancsak rendkívüli települési támogatást kaphatnak azon családok gyermekei, akiknek ellátása a család anyagi helyzete miatt nehézségekbe ütközik.

A városban az erre jogosult gyermekek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülhetnek. Ezen jogintézmény lényege, hogy a bölcsődés, óvodás és az 1-8. évfolyam nappali rendszerű iskolai oktatásban résztvevő gyermek után az intézményi térítési díj 100%-át, a 8. évfolyam feletti nappali oktatásban részesülő tanuló intézményi térítési díjának 50%-ának finanszírozása állami normatívából történik.

A települési önkormányzat jegyzője annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultsága a tárgyév augusztus 1-én, illetve november 1-jén fennáll, a központi költségvetési törvényben meghatározott pénzben támogatást folyósít. A helyi rendelet értelmében önkormányzati segélyben kell részesíteni azokat a családokat, melyekben a gyermekek hátrányos helyzete miatt anyagi segítségre szorulnak. A gyermekek rászorultságára tekintettel nyújtott segély természetben kerül kiosztásra gyermekvédelmi Erzsébet-utalvány formájában, évente gyermekeként maximum 20.000 Ft értékű lehet.

Az önkormányzat közigazgatási területén működő általános iskolás tanköteles korú tanulói, valamint fogyatékosok nappali intézményébe járó, tanköteles korú gondozottak szociális rászorultságuk alapján az intézmény helyi tömegközlekedési eszközzel való megközelítéséhez közlekedési tanulóbérlet támogatást igényelhetnek. A tanulóbérlet árával egyező összegű támogatás nyújtható.

Az önkormányzat által biztosított ellátásokon túlmenően civil szervezetek által támogatott étkeztetési programok is működnek, így pl. a Magyar Máltai Szeretetszolgálat segítségével reggeliztetés a Szekszárdi Garay János Általános Iskolában, valamint a Gyermekétkeztetési Alapítvány is támogatja a rászoruló gyermekek étkezését. Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata évek óta részt vesz a nyári gyermekétkeztetésre kiírt pályázaton. Önerő biztosítása mellett (megközelítőleg ötmillió forint) pályázati forrás elnyerésével, 250-300 fő rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek részére biztosít a nyári szünetben 44 napon keresztül egyszeri meleg ebédet. Az étkeztetés lebonyolításában a Humánszolgáltató Központ munkatársai közreműködnek, az ebédet a Diákétkeztetési Kft. biztosítja.

A Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíj pályázat a szociálisan rászorult felsőoktatásban résztvevők számára jelent anyagi segítséget, összege az önkormányzati ösztöndíjrészből, a megyei támogatásból és az intézmény ösztöndíjrészből tevődik össze.

A Humánszolgáltató Központ Gyermekjóléti Központja gondozással, ellátások közvetítésével és szervező tevékenységgel végzi munkáját.

A Gyermekjóléti Központ a gyermekjóléti szolgáltatás – olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését - keretében a következő feladatokat látja el:

- a nem veszélyeztetett gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése érdekében: tájékoztatás, tanácsadás, szabadidős programok szervezése,
- a családban élő gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében: koordinálja a gyermekvédelmi észlelő-, és jelzőrendszert, (Gyermekvédelmi Szakmai Műhelyt működtet)
- a családban élő gyermek veszélyeztetettségének megszüntetése érdekében családgondozást végez,
- a családjából kiemelt gyermek visszahelyezésének elősegítése érdekében utógondozást biztosít
- felkérésre környezettanulmányt készít,
- szervezi a helyettes szülői hálózatot,

A Gyermekjóléti Központ speciális szolgáltatásai: az utcai és lakótelepi szociális munka, a kapcsolattartási ügyelet, a kórházi szociális munka, a készenléti szolgálat, illetve Szekszárdon az iskolai és óvodai szociális munka. A szolgálat a gyermekintézményekben jelentkező, a

családi háttér rendezetlenségére, működési zavaraira utaló problémák kapcsán felkeresi a családokat és segíti őket a szociális helyzetük, gyermeknevelési problémáik rendezésében. Az iskolai, óvodai szociális munkának - a problémákra utaló jelek idejében való észlelésével, és a problémák még korai szakaszukban való kezelésével - döntő szerepe van a megelőzésben. A speciális szolgáltatások biztosításával a Gyermekjóléti Központ a településen élő gyermekek jól-létéhez, a veszélyeztetettségük megelőzéséhez járul hozzá.

2.Célok és feladatok

A családalapítás és az otthonteremtés időpontjának kitolódása az egzisztenciális bizonytalanság problémájához köthető. Vonzóvá kell tenni a fiatalok számára Szekszárd városát, mint életteret, hogy ne más városba, vagy országba történő vándorlás legyen az egyedüli perspektíva.

A célok sok területet magukba foglalnak: oktatás (Lásd.: Oktatás, képzés), munkavállalás, otthonteremtés, gyermekvállalás, szociális háló(Lásd.: Szociális ellátás)

- Első házasulandók támogatása
Információs csomag elérése a www.szekszard.hu honlapon. Az első házasulandók köszöntése, üdvözlése emléklap formájában.
- Bérlet program
A 2005. óta működő Fecskeház program további támogatása, valamint pályázati forrás keresése hasonló konstrukciójú bérletprogramok építésére. A lakáskonceptió a 35 év alatti fiatal családok, házaspárok és élettársak számára lakásgondjaik átmeneti megoldását garzonház vagy ún. fecskeház építésével kívánja segíteni. A kihasználtság 2005 óta 100%-nak mondható. Ezen fiatalok 5 évi előtakarékosság után a lakáscélú kedvezmények, kedvezményes hitelek igénybevételevel önálló otthon tudnak teremteni maguknak
- Szociális helyzet javítása
  - a szociális területen dolgozók anyagi és erkölcsi elismerésének növelése,
  - képzés, továbbképzés lehetőségének biztosítása,
  - a család, mint érték támogatása az ellátó rendszerben,
  - a szociálpolitikai ellátó rendszerben a törvény által előírt, még hiányzó elemek kiépítése (helyettes szülői rendszer kiépítése, működtetése)
  - erőszak elleni küzdelem, családon belüli erőszak kezeléséhez segítségnyújtás,
  - kiemelt foglalkozás a veszélyeztetett, várandós anyákkal, valamint a sérült gyermekek családjával

Emellett fontos a már meglévő támogatások megtartása és rászorultság alapján történő kiosztása.

IV.Egészségügyi és mentálhigiénés ellátás, sport

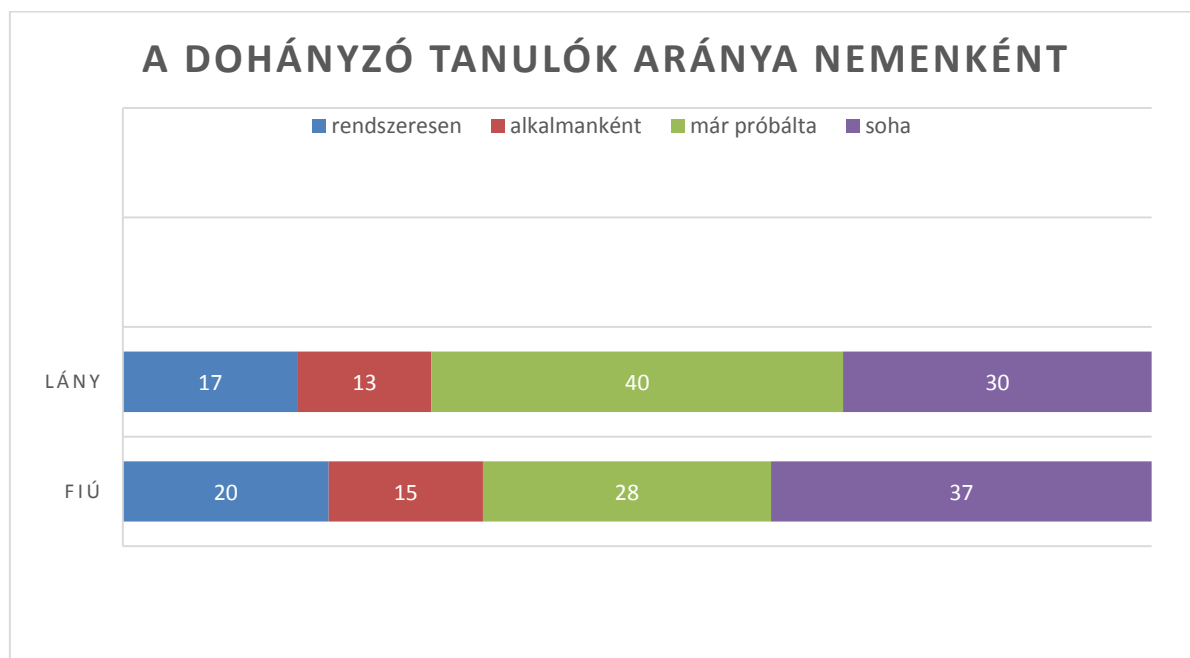
A fiatalok egészsége, egészségmagatartása pozitív irányba befolyásolható. Az egészséggel kapcsolatos attitűdjeik alakíthatóak, az egészségtudatosság és az egészségbefektetési hajlandóság jelentősen növelhető ebben az életszakaszban. A rizikófaktorok többsége (dohányzás, alkohol, drog stb...) stresszoldó szerepet játszik, mellyel ebben az életkorban a fiatalok gyakrabban találkozhatnak.

1.Helyzetelemzés

1.1.Pszichoaktív szerek fogyasztása

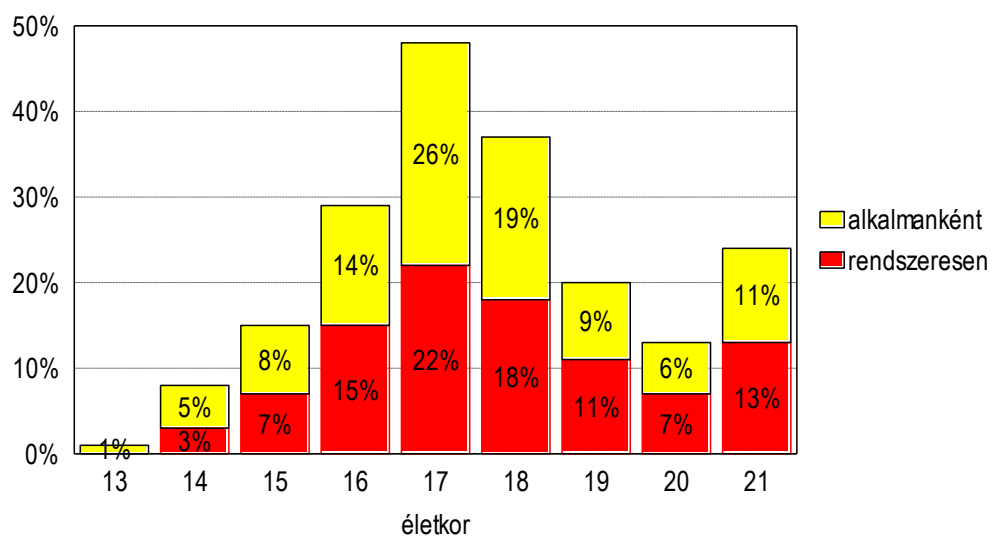
- Dohányzás

A vizsgált tanulók 19 százaléka rendszeresen dohányzik, további 14 százalékuk pedig alkalmanként gyújt rá. A tanulók 34 százaléka válaszolt úgy, hogy nem dohányzik, de már kipróbálta. Azok aránya, akik soha nem is próbálták, 33 százalék.

Az életkor növekedésével emelkedik a rendszeresen és alkalmanként dohányzók aránya. A 14 évesek között már 3 százaléknyi a rendszeresen dohányosok aránya, ez a következő korcsoportra megduplázódik, majd folyamatosan emelkedik. A 18 évesek körében némi visszaesés mutatkozik, és a csökkenő tendencia megmarad.

A dohányzó fiatalok aránya az életkor dimenziójában

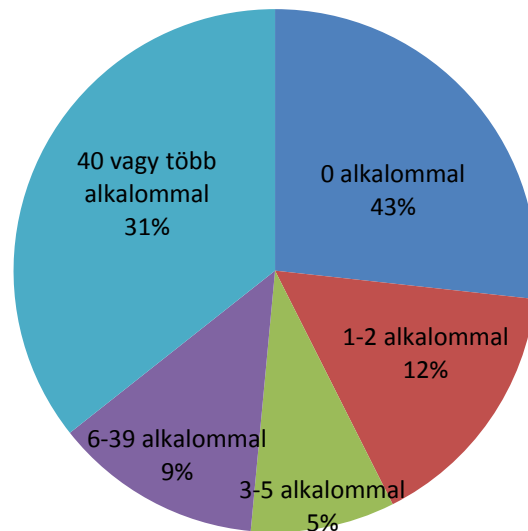

százalékos megoszlás

Az életkor mellett a tanulmányi eredmény alakulásával is szoros összefüggésben van a dohányzás kérdése, sokkal kevésbé jellemző a jó és jeles tanulókra.

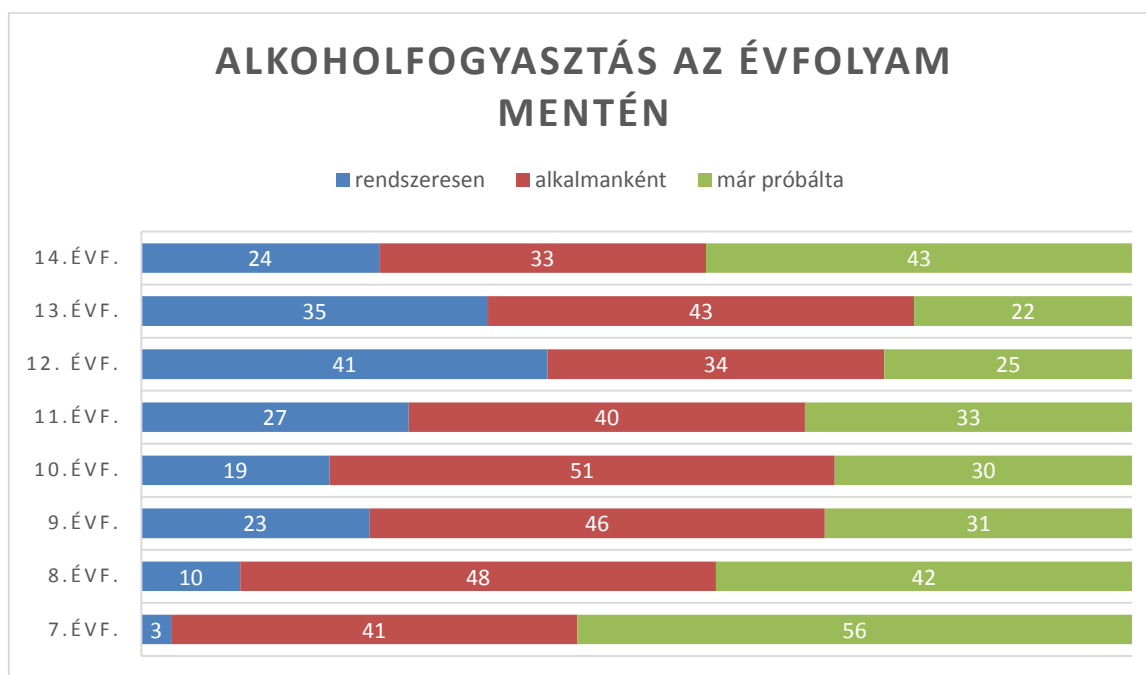
A diákok kétharmada úgy véli, hogy elég vagy nagyon könnyen tudna cigarettát szerezni, ha akarna. Minden tízedik diák gondolja csak azt, hogy nehéz vagy lehetetlen lenne.

Dohányoztál-e már az életedben, és ha igen, hány alkalommal?

-Alkoholfogyasztás

A magyar társadalomban a legelterjedtebb pszichoaktív szer, "drog" az alkohol. Ez látható a szekszárdi fiatalok körében is, ugyanis a vizsgált tanulók mindössze 13 százaléka nem ivott még soha alkoholt. Az általános iskolás tanulóknál a rendszeres alkoholfogyasztók aránya (napi vagy heti rendszeresség) 9, az alkalmankénti ivóké 18, az absztinenseké 43 százalék, a középiskolában a rendszeresen ivók 9, az absztinensek 15 százalékban vannak jelen, s kétharmaduk alkalmanként iszik. Azok aránya, akik sosem ittak még alkoholt 10 százalék.

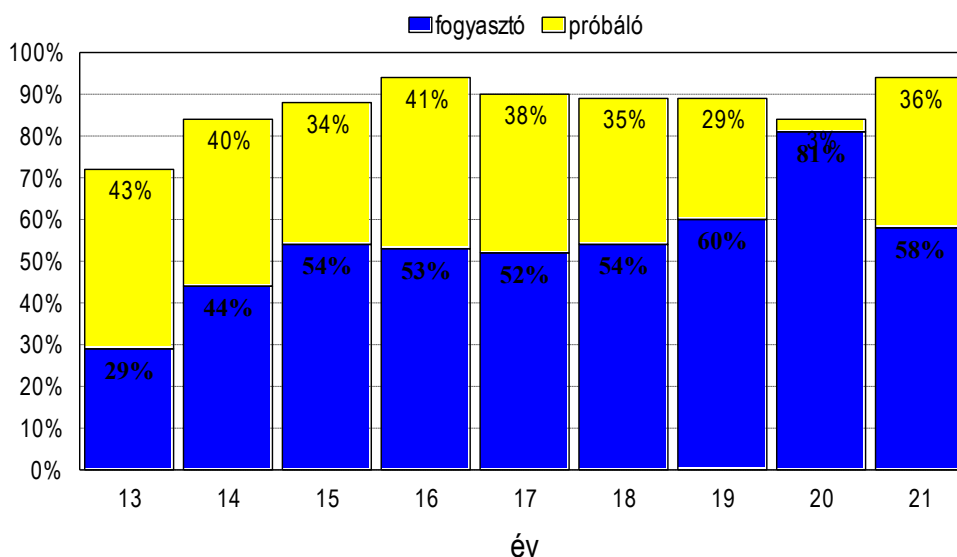

- Kávé/energiaital fogyasztása

Bár nem sorolják a klasszikus egészségkárosítási módozatok közé a kávé fogyasztását, ugyanakkor túlzott fogyasztása, életformává válása esetén - különösen hosszabb távon - gyengíti a szervezetet, ugyanúgy megbontja az egészséges rendszert, mint bármely más pótszer, ha szenvedéllyé válik (naponta 6-8 csésze kávé elfogyasztásának már jelentős veszélyei lehetnek). A kérdezett középiskolások 26 százaléka rendszeresen, 37 százaléka alkalmanként szokott kávéat inni. Azok aránya, akik kipróbálták ugyan, de nem fogyasztanak 28 százalék. A kávézók aránya - ahogy az feltételezhető - az iskolai évek alatt az életkor emelkedésével nő. Az általános iskola hetedik évfolyamán 2 százaléknyi a rendszeres kávéfogyasztó tanulók aránya, s további 34 százalék az alkalmankénti kávézóké. A középiskola elsőséinél 20 illetve 42 százalék ez az arány, a végzősöknél pedig 37 százalék a rendszeresen kávézók aránya, s az alkalmankénti fogyasztók köre is 31 százalékra.

Az utóbbi években a fiatalok körében fokozatosan elterjedt egy másik értágító, serkentő hatású legális doppingszer, az energia ital. Az energia italt (pl. Red Bull, Hell, Bomba stb.) a szekszárdi 7-14 osztályos tanulók csupán 12 százaléka nem próbálta ki még eddig, 12 százalékuk rendszeres, 40 százalékuk alkalmi fogyasztónak vallja magát e tekintetben.

Energia ital fogyasztása az életkor mentén

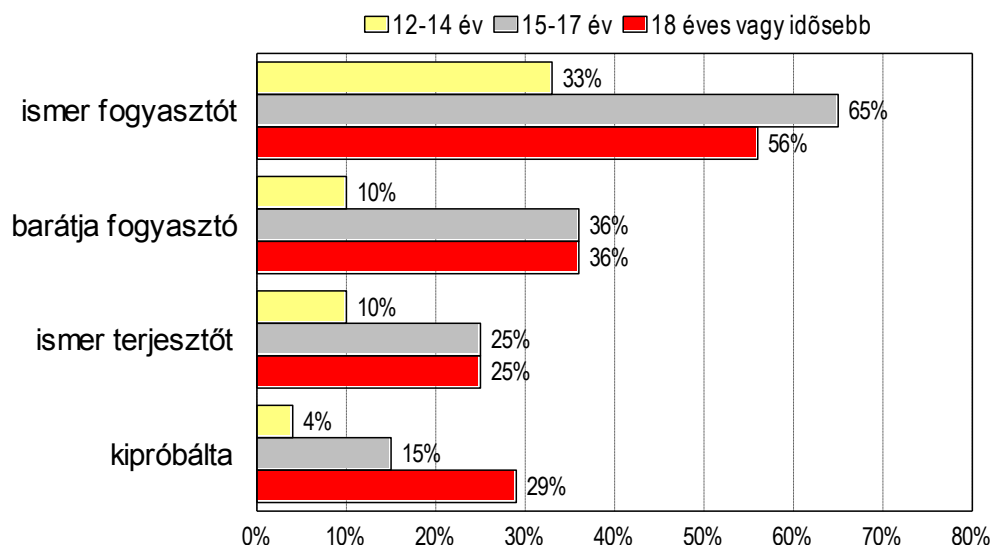

-Kábítószer/drogfogyasztás

A legális szerekhez képest valamivel kevésbé elterjedt a kábítószeres fogyasztás. A kérdezett tanulók 82 százaléka nem próbált még ki semmilyen klasszikus értelemben használt kábítószerrel. A megkérdezett tanulók 13 százaléka már legalább egyszer kipróbálta valamelyik kábítószerrel, de ezeket nem fogyasztja. A fogyasztók 4 százaléka tekintheti magát alkalmi, és 2 százaléka rendszeres drogfogyasztónak - saját bevallása alapján. A valós arány azonban - feltételezhetően - ennél magasabb, ugyanis a megkérdezett tanulók fele (56 százalék) ismer olyan fiatalembert, aki kábítószerrel fogyaszt, 32 százalékának a barátai körében is van drogos, s 23 százalékuk személyesen ismer olyan fiatalembert, aki kábítószerrel árusít. A tapasztalatok szerint a kábítószer fogyasztó tanulók jelentős része a szigorú büntetőpolitikából fakadó törvénymódosítás óta (BTK szigorítás) rejtőzködve marad, még az anonim kérdőívekben sem vállalja drogfogyasztását, tudva, hogy jogilag is elítélhető cselekedetről van szó.

A középiskolán belül a háromféle képzési típusban eltérő arányban vannak drogfogyasztók, a gimnáziumokban 2, a szakközépiskolákban 8, a szakiskolákban 7 százalék használ rendszeresen vagy alkalmi jelleggel kábítószerrel. Érdekes megnézni, hogyan alakul a szekszárdi tanulók kábítószerrel való kapcsolata az életkor dimenziójában. Jól látható, hogy mind a fogyasztás, mind pedig a terjesztés tekintetében aktívabbá válik a kapcsolat az életkor emelkedésével. A kábítószer kipróbálását tekintve az 2 százalékos bevallott 12-14 éves fogyasztó a nagykorúság elérésére 11 százalékra nő, azok aránya akik tudnak arról, hogy barátjuk fogyasztó, több mint háromszorosára emelkedik. Azon tanulók aránya, akik ismernek kábítószer fogyasztó fiatalembert a 12-14 éveseknél még "csak" 33 százalék, a középiskola végzőseinél már 56 (!) százalék.

A tanulók kábítószerrel való kapcsolata

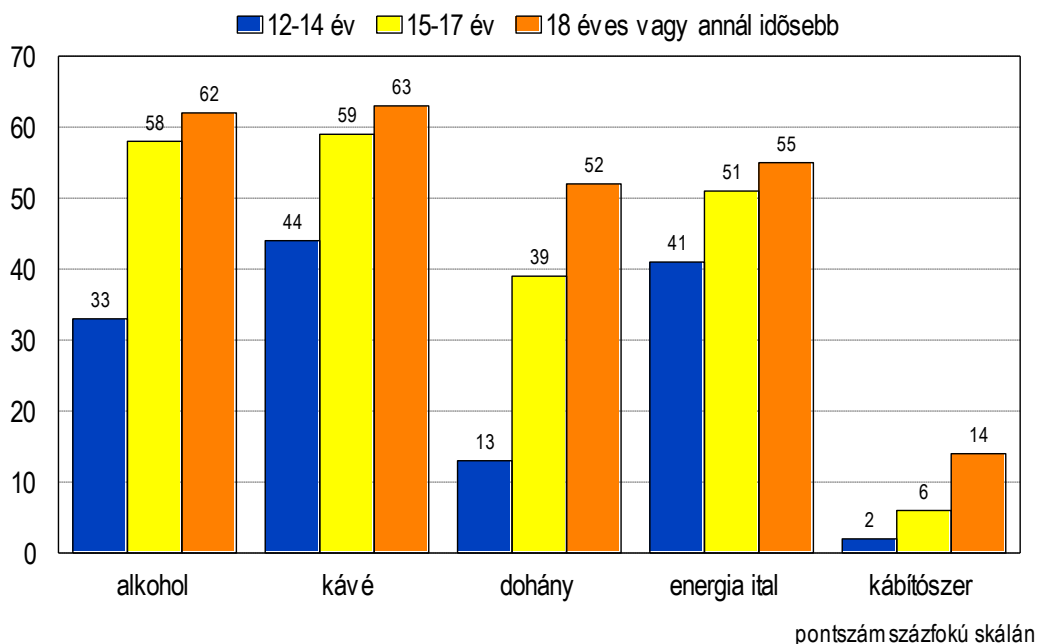
Megállapítható, hogy a drog szempontjából az átlagnál veszélyeztetettebbek az alacsonyan kvalifikált családi háttérrel rendelkező, és gyengébb (közepes vagy gyenge) tanulmányi eredményt elérő tanulók valamint a Szekszárdon élő diákok.

A drogozó fiatalok 80 százalékára nyilatkozott úgy, hogy van kábítószer fogyasztó barátja. Ezzel szemben, akiknek nincs drogfogyasztó barátja 56 százalékban nem is próbált még ki semmilyen kábítószerrel.

Az ötféle egészségkárosító tevékenység intenzitását százfokú skálára vetítettük. Az adott szer fogyasztási indexe minden esetben 0-100 közötti szám és azt mutatja meg, hogy az adott válaszoló milyen mértékben rombolja saját egészségét. Minél nagyobb az index értéke, annál intenzívebb károsításnak van kitéve a tanuló szervezete. Az index értéke a kávéfogyasztás esetében a legmagasabb, 58 pont. Az alkoholfogyasztás esetében 55 pont, az energia ital fogyasztás esetében pedig 51 pont. A dohánytermékek fogyasztási indexe 40 pont. A drogok fogyasztási indexe 8 pont százfokú skálán. A fenti diagram az egyes pszichoaktív szerek fogyasztási indexének alakulását mutatja az életkor dimenziójában. A pszichoaktív szerek fogyasztásának intenzitása az egyes iskolatípusokban is eltérő, a legintenzívebb a gimnáziumokban.

A pszichoaktív szerek fogyasztási indexének alakulása

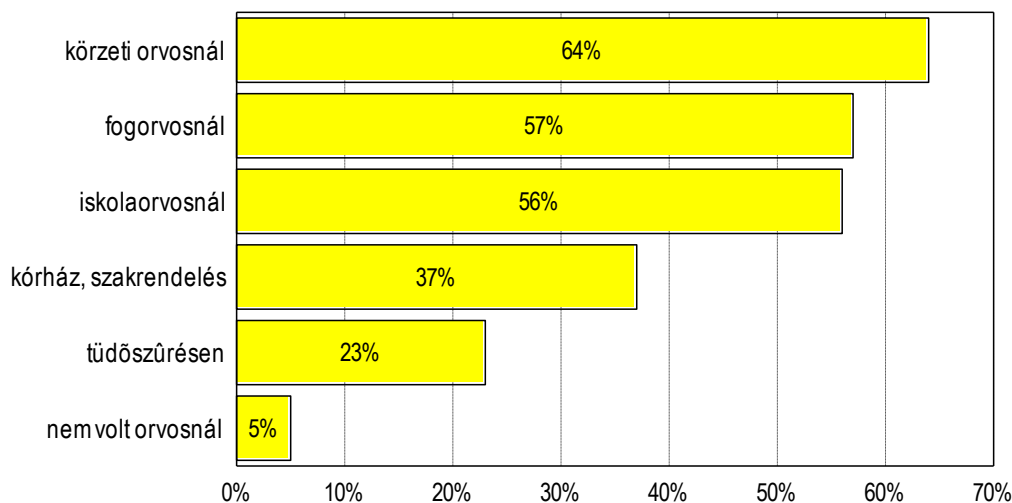
1.2. Egészségmegőrzés

- Egészségi állapot felmérése

A fiatalok egészségi állapotát az alap orvosi vizsgálatok elvégzésével lehet felmérni/ megállapítani: házi orvos, fogorvos, tüdőszűrés, szakrendeléseken való megjelenés gyakorisága.

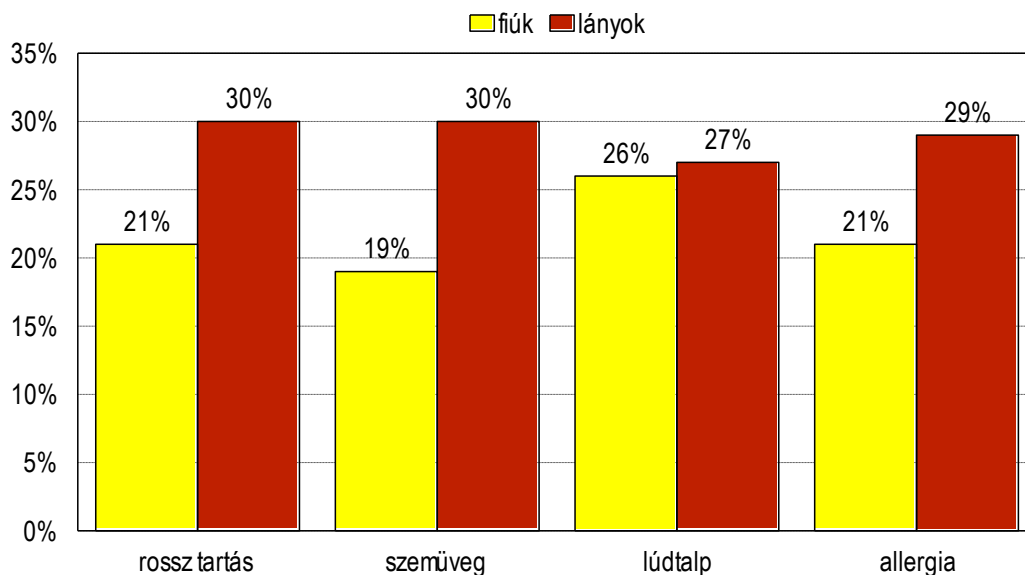
A legmagasabb arányban a körzeti orvost említették a tanulók, 64 százalékuk megfordult házi orvosá rendelőjében az elmúlt egy évben. Ennél kevesebben keresték fel problémával az iskolaorvost, a tanulók valamivel több, mint fele adott ilyen választ. A rendszeres fogászati ellenőrzésen (évenként legalább egy alkalom) 57 százalékuk vett részt. Kórházban és más szakrendelésen a tanulók harmada járt, tüdőszűrésen 23 százalékuk volt. A fiatalok egészségromlásának fontos okozója a korán kialakított egészségtelen életmód.

Az utóbbi egy évben orvosnál voltak aránya

A szekszárdi diákok negyede szemüveges, további egynegyedük szenved valamilyen allergiától, nagyjából 27 százalékuk lúdtalpas és másik 20 százalékuknak - saját bevallásuk alapján - rossz testtartása van. Ez utóbbiak aránya különösen magas a lányoknál, akik között egyébként több a szemüveges és az allergiás is.

Szemüveg viselése, lúdtalp, rossz tartás és allergia a nem dimenziójában

-Pszichés állapot

A tanulók élethelyzetét, élményvilágát, értékrendjét a pszichés állapotuk mutatja meg.

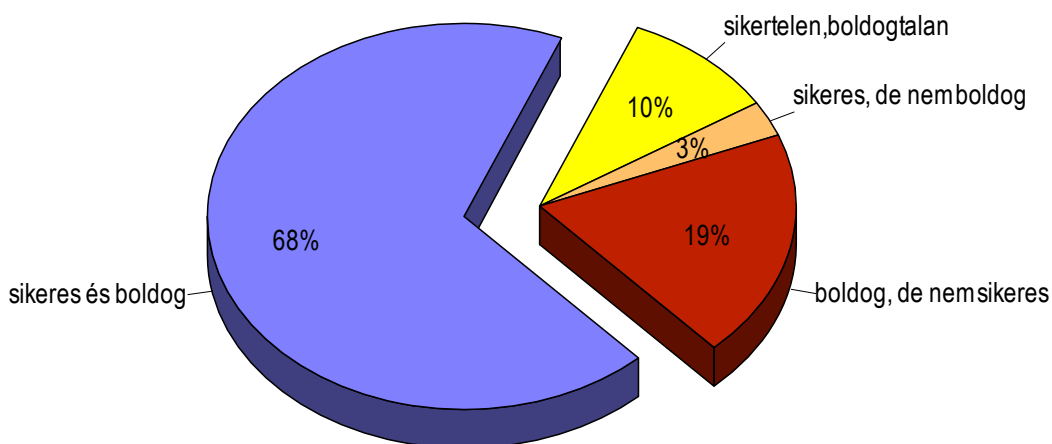
A következő állításokat mennyire érzed igaznak magadra nézve?

	általános iskola		középiskola	
	teljesen %	inkább igen %	teljesen %	inkább igen %
Gyakran idegeskedem.	16	28	23	34
Gyakran fog el félelemérzés.	8	17	6	16
Gátlásos vagyok.	8	9	6	22
Általában rosszul alszom.	3	11	4	15
Néha úgy érzem, hogy senkinek sincs rám szüksége.	8	20	7	19
Kerülöm a társaságot.	2	8	3	7
Sikeres életet élek.	36	36	18	39
Sokszor magányosnak érzem magam.	9	13	9	18
Boldog vagyok	49	41	43	40

A pszichés problémák valamelyike (félelemérzés, magány, gátlások, alvászavar, idegesség, feleslegesség érzése) a diákok közel negyedénél előfordul.

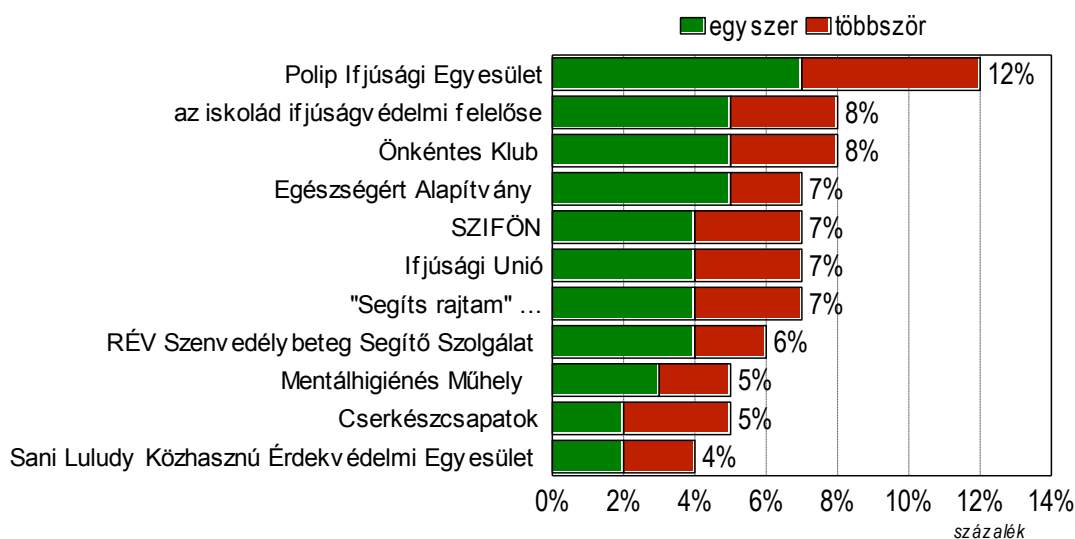
A tanulók lelki állapotát jellemezni lehet azzal is, hogy mennyien vallják magukat boldognak illetve sikeresnek. Az alapvető demográfiai jellemzők szerint tekintve a fiúk között 13 százalékkal magasabb azok aránya, akik úgy vélik sikeresek. Arra a kérdésre, hogy boldog életet élnek-e, a tanulók túlnyomó többségben igent válaszoltak, 41 százalékuk teljes mértékben, 42 százalékuk inkább egyetért.

A sikeres és boldog tanulók aránya

A tanulók problémáikkal több segítő intézményhez is fordulhatnak a városban. Ennek ellenére igen alacsony azok aránya, akik igénybe veszik az intézményes segítő hálózat szolgáltatásait. Ugyanakkor nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy mivel a vizsgált 7-14. osztályos korosztály lélekszáma több ezer fő, a néhány százalékos említési arány is több száz tanulót jelent a városban. A legtöbb tanuló által megkeresett intézmény, a Polip Ifjúsági Egyesület, melyet a megkérdezettek 7 százaléka egyszer, 5 százaléka többször is megkereste már.

Az alábbi intézményekhez fordultál már valamilyen problémával ?

Fontos információ az is, hogy melyek azok az intézmények, szervezetek, amelyek létezéséről nem is tudnak a fiatalok. A felsoroltak közül az iskolai ifjúságvédelmi felelőse, Szekszárdi Ifjúsági Önkormányzat (Továbbiakban SZIFÖN) és az Polip Ifjúsági Egyesület létezéséről a tanulók 29-30 százaléka nem hallott, az Egészségért Alapítványról, a RÉV Szenvedélybeteg Segítő Szolgálatról, a „Segíts rajtam!” Hátrányos helyzetűekért Alapítványról, az Ifjúsági Unió, Szekszárdról és az Önkéntes Klubról a diákok harmada, a Cserkészcsapatokról (Újváros, Belváros), Civil Információs Centrumról, a Mentálhigiénés Műhelyről és a Sani Luludy Közhasznú Érdekvédelmi Egyesületről a diákok 36-41 százaléka nem tud - saját bevallásuk alapján.

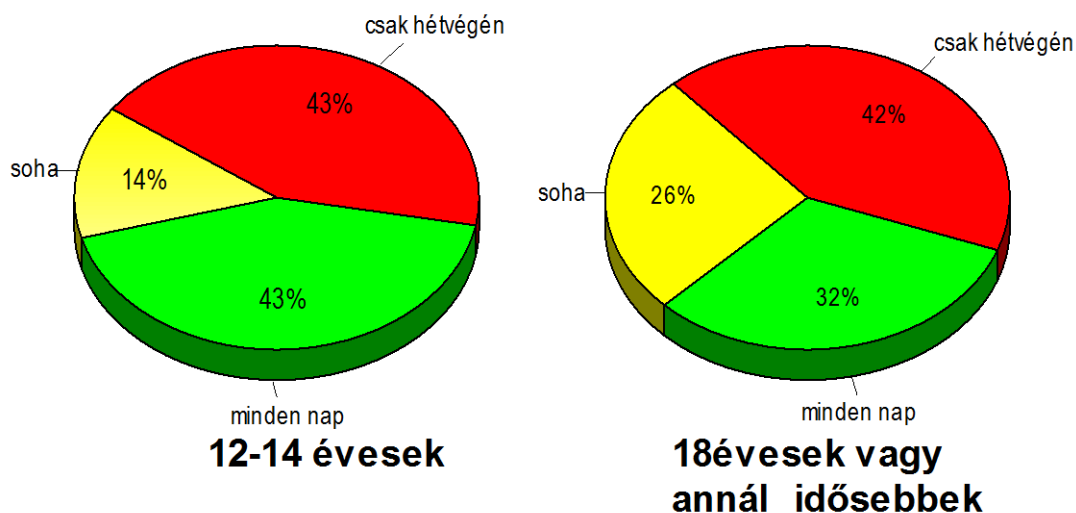
A fiatalok legfontosabb segítői háttere a szüleik, a legtöbb problémával hozzájuk fordulnának. Anyagi problémával, életvezetési gondokkal, tanulmányi nehézségekkel elsősorban őket keresik meg. Szerelmi problémára elsősorban a baráti körben keresnek válaszokat, kortársaikkal osztják meg e gondjaikat. A diákjogi problémák tekintetében megosztottabbak, egy részük a barátokhoz, egy részük a tanáraikhoz fordulnak, s ez az a probléma csoport, aminek megoldásában szerepet szánának néhányan a segítő szervezeteknek is.

-Táplálkozás

A fiatal fejlődő szervezetnek egyik legalapvetőbb feltétele a helyes táplálkozás. Sajnos a tanulók sokszor kihagynak főétkezéseket, vagy nem megfelelő minőségű és mennyiségű táplálékot visznek be szervezetükbe. A diákok 39 százaléka minden nap, 42 százalékuk csak hétfévente szokott otthon, elindulás előtt reggelizni, 19 százalékuk pedig soha sem reggelizik. Az életkor emelkedésével egy kicsit csökken a naponta otthon reggelizők aránya,

ellenben a szülő iskolai végzettségnek emelkedése pozitívan befolyásolták a válaszokat. Míg a képzetlen családok gyermekeinek 30 százaléka reggelizik mindennap, addig a diplomás családoknál ez az arány 55 százalék.

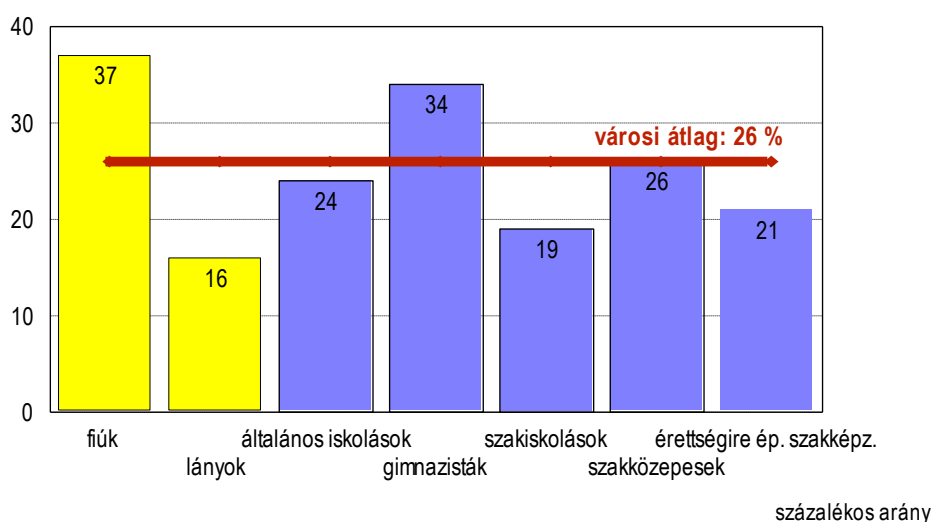
Szoktál otthon reggelizni?

-Testedzés, mozgás

A sport témakörében megkérdezett fiatalok 26 százaléka sportol napi rendszerességgel az iskolai tanórán kívül, további 24 százalék hetente többször mozog. Heti rendszerességről 15 százalék nyilatkozott. Azok aránya, akik soha nem sportolnak saját bevallásuk szerint 15 százalék.

A napi rendszerességgel sportoló tanulók aránya

Jellemző, hogy a fiúk és a fiatalabb (12-14 éves diákok) az átlagnál sportosabbak, rendszeresebben mozognak. A település szerint is mérhető különbség, míg a szekszárdi lakosú tanulók 28 százaléka sportol valamit naponta, addig a bejárós és a kollégista

diákoknak 26-16 százaléka, ők - feltehetően időhiány miatt - inkább a heti rendszerességet preferálják. Tanulmányi átlag szerint a jeles tanulók körében magasabb a heti és alacsonyabb a napi rendszeresség, míg a közepes tanuló diákoknál fordított a helyzet.

Szekszárdon több mint harminc különböző sportágat űzhetnek szervezett keretek között a város fiataljai. A fiúk legnagyobb arányban kerékpározni, focizni járnak (22-22 százalék), de az úszás is több mint 10 százalékukat fejleszti. A lányok körében a kerékpározás a legnépszerűbb, 21 százalékuk űzi alkalmanként ezt a sportágat. Ezen kívül csak a jég- és görkorcsolya, a sqash, és a modern táncok kapott 10 százaléknál nagyobb említési arányt.

	fiúk		lányok	
	most is űzi	régebben űzte	most is űzi	régebben űzte
labdarúgás	22	23	4	16
kézilabda	3	12	8	21
kerékpár	22	7	21	10
kosárlabda	6	11	5	15
atlétika	7	14	5	16
aerobic	2	3	5	10
tenisz	5	5	2	5
box	6	7	2	2
úszás	11	20	7	23
teke	3	6	2	2
modellezés	6	7	2	2
természetjárás	5	3	2	1
dzsúdó	3	3	1	1
íjászat	9	6	6	3
kick box	6	8	-	4
triathlon	5	6	1	4
karate	3	6	1	2
sakk	3	3	1	1
asztalitenisz	4	5	1	3
horgászat	4	12	3	4
lovas sport	4	12	4	5
amatőr rádió	17	7	4	4
modern tánc	5	3	10	8
tájfutás	3	2	1	-
standard tánc	4	5	6	13
jégkorcsolya	5	5	3	3
gördeszka	4	3	2	3
görkorcsolya	8	6	15	6
spinning	5	11	4	7
sqash	5	6	12	12
bowling	3	3	2	2
kondizás	4	4	1	1

százalékos arányok

Az is fontos információ, hogy melyek voltak azok a sportágak, amelyeket régebben űztek a megkérdezettek, de már abbahagyták. A lista a fiúknál hasonló a jelenlegi preferenciához (labdarúgás, úszás) kiegészítve az atlétikával és a kézilabdával, horgászattal, lovas sporttal, ezen utóbbiakat a fiúk 12 százaléka űzte korábban. A lányok több mint 10 százaléka nyilatkozott úgy, hogy korábban űzte, de már abbahagyta az úszást, kézilabdát, labdarúgást, az atlétikát, a kosárlabdát, a standard táncot, és a sqasht. Összeadva a jelenleg is űzött, illetve a már abbahagyott sportokat kiderült, hogy a fiúk 45 százaléka focizott/focizik, de az úszással is több mint 30 százalékuk próbálkozott. A lányok - akik egyébként alacsonyabb arányban sportolnak - körében a toplistát a kerékpározás vezeti (31 százalék), sqash-al 24 százalék.

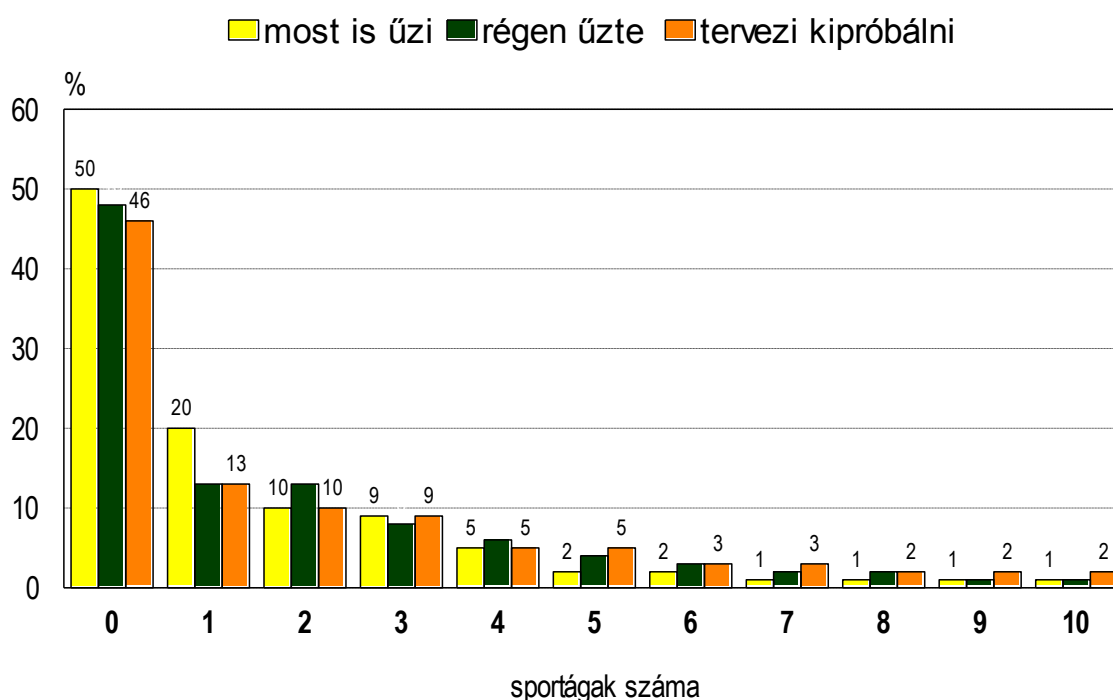
	fiúk		lányok	
	tervezi kipróbálni	elutasítja	kipróbálni tervezi	elutasítja
labdarúgás	10	28	7	60
kézilabda	10	56	8	50
kerékpár	9	44	9	43
kosárlabda	13	50	7	58
atlétika	7	55	7	56
aerobic	6	68	17	53
Tenisz	14	56	15	64
Bokszt	20	49	22	59
úszás	12	41	17	40
teke	13	58	12	70
modelllezés	12	56	11	69
természetjárás	24	49	13	70
dzsúdó	8	65	14	68
íjászat	16	52	18	56
kick box	10	57	11	72
triatlón	17	53	10	70
karate	18	53	12	70
sakk	9	65	5	77
asztalitenisz	13	59	11	70
horgászat	8	59	4	74
lovas sport	12	53	8	69
amatőr rádió	11	48	7	68
modern tánc	11	62	15	54
tájfutás	7	69	6	78
standard tánc	6	67	18	47
jégkorcsolya	9	69	8	73
gördeszka	5	69	10	71
gördkorcsolya	13	55	27	40
spinning	8	57	8	67
sqash	8	62	13	51
bowling	5	68	9	70
kondizás	7	64	8	72

százalékos arányok

Megnéztük, hogy a tanulók hányféle sportot űznek, illetve hányfélét terveznek kipróbálni. A fiúk 24 százaléka a természetjárást, 20 százaléka a boxot, 18 százaléka a karatét, és 17 százaléka a triatlont, és 16 százaléka az íjászatot jelölte meg. A lányok 27 százaléka mondta, hogy tervezi kipróbálni a görkorcsolyát, 22 százaléka a bokszt, 18 százaléka pedig az íjászatot. Utóbbi sport a fiúknál és lányoknál is előkerült. A fiúk által leginkább elutasított sportágak a tájékozódási futás, a gördeszka, bowling, az aerobic, míg a lányok majdnem 80 százaléka mondta, hogy sem most, sem a jövőben nem tervezi, hogy kipróbálja a tájékozódási futást, a horgászatot, és a sakkot.

A megkérdezett tanulók majdnem fele semmit sem sportol, egyötödük egyféle, 10 százaléka kétféle, 9 százaléka háromféle formában is sportol.

A sportághoz való viszony

Jellemző, hogy a diákok nemtől függetlenül egy sportágat űznek. Jellemző, hogy a szülő iskolai végzettségének emelkedésével nő az űzött sportágak átlagos száma, ugyanakkor az életkor előrehaladtával ellentétes tendencia mérhető.

2. Célok és feladatok

Az önkormányzat egyik feladata, hogy a maga eszközeivel a fent leírt területeken észlelhető kisebb-nagyobb problémák megoldására stratégiát állítson fel és ehhez a szakképzett intézmények segítségét kérje. Együttműködést kezdeményezzen, és segítségével konkrétan meghatározza a feladatokat.

Ilyen kezdeményezés volt a kábítószer probléma ellen küzdő szervezetek képviselőinek együttműködése által a szekszárdi Kábítószerügyi Egyeztető Fórum (KEF) létrehozása 2001-ben.

A KEF feladatát képezi a város drogstratégiájában megfogalmazott célkitűzések megvalósítása. E területen nagyon fontos feladat a szemléletformálás, a problémaérzékenység növelése. A KEF feladatként tűzi ki az iskolai drogprevenció mellett a

család és szabadidős programok, a gyermekvédelem és a rendőrség prevenciós munkájának koordinálását is. Az elsődleges megelőzés a védőnők, házi orvosok, civil szervezetek, egyház, családvédelmi tanácsadó szolgálatok, iskolák segítségével valósulhat meg.

2013. év végén az önkormányzat támogatásával átfogó felmérés készült a 16 éves korosztály legális és illegális szerhasználattal kapcsolatos ismereteiről, attitűdjeiről és veszélyeztetettségük mértékéről, illetve az iskolai egészségfejlesztés – ezen belül kiemelten a drogprevenció – jelenlegi helyzetéről.

Az eredmények azt mutatják, hogy a fiatalok körében jelentős probléma a legális szerekkel kapcsolatos attitűd, elfogadóbb magatartás, alkalmi, illetve rendszeres használat. A fiatalok nem tartják drognak az alkoholt vagy a dohányzást, ezért jelentős számban élnek is ezekkel a szerekkel. Emellett napjainkra az illegális szerek problémaköre nagymértékben jelen van.

Megállapítható volt továbbá, hogy a diákoknak jelentős igénye mutatkozik az életvezetéssel, párkapcsolattal, érzelmi konfliktusokkal kapcsolatos segítségnyújtásra, tanácsokra. Az ez iránti magas arányú igény azt is jelenti, hogy a fiatalok nem rendelkeznek az élethelyzeteik megoldásához szükséges mintakészlettel, elfojtásaik, kudarcaik addiktív viszonyok kialakítását is eredményezhetik.

Következésképpen a diákok számára nyújtandó prevenciós beavatkozások tervezésénél, az egyes osztályokra, iskolára vonatkozó eredmények ismerete mellett, kiemelten fontos, hogy ezek a programok szélesebb értelmezési keretben fogalmazzák meg a kábítószereket (legális és illegális szerek), azok használatának veszélyeit, mutassák be az egészséges életmód alternatíváit, lehetőségeit, illetve az önismereti csoportmunka elméletét és gyakorlatát alkalmazva adjanak át a fiatalok számára eszközöket, készségeket élethelyzeteik megoldásához.

A megelőző tevékenységet folytató szervezetek közötti együttműködés azonban esetleges, ezért lenne szükség a városban folyó egészségfejlesztő és drogprevenciós csoportfoglalkozások tematikájának egységesítésére, a pedagógusok drogprevenciós képzésének elősegítésére, a szülők és az iskola tantestületének folyamatos tájékoztatására, prevenciós munkába való bevonására. Ezeknek a céloknak a megvalósulását a KEF lehetőségeihez mérten igyekszik minél jobban elősegíteni. A városban működő szociális és civil szervezetek már eddig is vállaltak a gyermekvédelem érdekében szabadidős programokat, csoportok indítását, klubok szervezését. Ezen programok összehangolása azonban segítené, hogy a fiatalok a szabadidős alternatívák közül választhassanak, és így nagyobb az esély arra, hogy elkerüljék a drogfogyasztást.

Cél, hogy az önkormányzat a Kábítószerügyi Egyeztető Fórum munkáján - tanácsadásán keresztül valósítsa meg a város drogstratégiájában megfogalmazott célokat összhangban a Nemzeti Drogstratégiával.

A KEF szakemberei a regionális komplex attitűdvizsgálat eredményei alapján veszélyeztetett iskolákat keressék fel, és igényeiket, szükségleteiket felmérve segítsék az iskolai egészség/drogstratégia megvalósítását.

Az önkormányzat ösztönözzé a városban működő valamennyi oktatási intézmény részvételét a KEF által szervezendő prevenciós kerekasztal-megbeszélésen, melynek célja az iskolák tájékoztatása a vizsgálati eredményekről.

Az ifjúsági Keret pályázati felhívására beérkező drogprevencióval kapcsolatos pályázókat a KEF hívja össze és beszélje át velük a programot. Ez elősegíti azt, hogy a városi civil szervezetek a szakma segítségével hatékony rendezvényeket szervezzen, mely hatással van a fiatalok további életére.

A KEF a szakmai munkájáról szóló anyagokat, információkat folyamatosan közölje a fiatalokkal és az érintett szakemberekkel. Nagyobb sajtómegjelenés legyen biztosítva ebben a témában.

Az Ifjúsági Keret pályázati felhívásában minden évben szerepel az egészséges életmódra nevelés kategória, amin belül az egészséges táplálkozás is szerepel. Civil szervezetek minden évben táboroztatás keretein belül külön hangsúlyt fektetnek a helyes táplálkozásra. Van olyan rendezvény, ami kimondottan e köré a téma köré épül. Szorgalmazni szükséges, hogy a jövőben is szerepet kapjon pályázati felhívásokban a téma.

Ahhoz, hogy a fiatalok kiegyensúlyozottak legyenek elengedhetetlen a jó fizikai kondíció, a testi egészség. Ennek érdekében szükséges segíteni a sportra és a mozgásgazdag életmódra nevelést

A köznevelés területén el kell érni, hogy az egészségmegőrzés, a testnevelés és a diáksport szempontjai, célkitűzései, feladatai kellő mértékben és komolysággal érvényesüljenek az oktató- nevelő munkában. Cél, hogy a jövőben is biztosítsa az önkormányzat a nevelési- oktatási intézmények számára az infrastruktúrát a mindennapos- és gyógytestnevelés megszervezéséhez.

Cél, hogy a város vezetése a jövőben is támogassa szakmailag-, és indokolt esetben anyagilag önrész biztosításával azokat a pályázati lehetőségeket, melyek az önkormányzat fenntartásában és az önkormányzat által működtetett intézmények felújítására szolgálnak.

Az úszásoktatás a városi működtetésű intézményekben működik. Kiemelt célja a városnak, hogy az úszásoktatást óvodás kortól általános iskolás korig térítésmentesen biztosítsa. Fő cél ez, hiszen az úszás a gyermekek gyógytestnevelésében is szerepet játszik, illetve preventív tényezőként is jelen van.

A szabadidősport, illetve a rekreációsport az ifjúság gazdasági helyzetétől függetlenül egyre nagyobb szerepet tölt be az egészséges életmód kialakításában. Mind többen vesznek részt a városi szervezésű versenyeken, alapfokú bajnokságokon, sportnapokon.

A korcsolyapályát, mint sportolási lehetőséget, a város minden év téli időszakában továbbra is biztosítsa térítésmentesen az általános iskolások részére.

Cél, hogy a Szekszárdi Sportközpont a meglévő extrém sportpálya helyét megtalálja és eszközöket vásároljon annak érdekében, hogy az ezt a sportot űző fiatalok ne a város köztereit használják extrém sportcélra (gördeszka, kerékpár, görkorcsolya).

Az egészséges életmód kialakításához, a fiatalok hasznos időtöltéshez több olyan sportnap is megrendezésre kerül, ahol a résztvevők a hagyományostól eltérő mozgáslehetőségekkel ismerkedhetnek meg (pl.: utcai kosárlabda, sportmajális, kihívás napja stb...) Cél ezen rendezvények megrendezésének támogatása.

A sportolás és az egészséges életmód kialakításához a város további ösztönző beruházásokat tervez.

Az önkormányzat a Sportközpont területén az élményfürdő mellett pályázati forrásból kívánja felépíteni Szekszárd sportuszodáját és annak kiszolgáló helyiségeit.

A városnak továbbra is célja, hogy a város sporttal foglalkozó civil szervezetei maximálisan kihasználják a Sportcentrum adta lehetőségeket. A fejlett infrastruktúrával a sportegyesületek magas színvonalú és minőségű szabadidős- és versenysporttal kapcsolatos edzéseket tudnak szervezni.

A felmérésre épülve meg kell nézni, hogy melyek azok a sportágak, melyet a fiatalok a jövőben kipróbálnának.

V.Szabadidő, kultúra

A fiatalok szabadidő-eltöltésében jelentős átalakulás tapasztalható a közösségi terek vonatkozásában. Megkülönböztetünk valódi és virtuális közösségi tereket. A virtuális terek egyre inkább meghatározzák a fiatalok információfogyasztási és feldolgozási szokásait. A jövőre nézve fontos tényező a sport, a kultúra és a szórakozás szempontjából az online aktivitás. Figyelembe kell venni a virtuális terek pozitív és negatív hatásait egyaránt.

A virtuális közösségek kialakulása erősítheti a valódi közösségek kialakulását és fenntartását. Másrészt viszont aggasztó következményei lehetnek annak a jelenségnek, amely során a virtuális tér teljes mértékben átveszi a fizikai értelemben vett környezetet. Elvonja az emberek figyelmét a tanulástól, a munkától, és elszakítja egymástól a valódi közösségek tagjait.

1.Helyzetelemzés

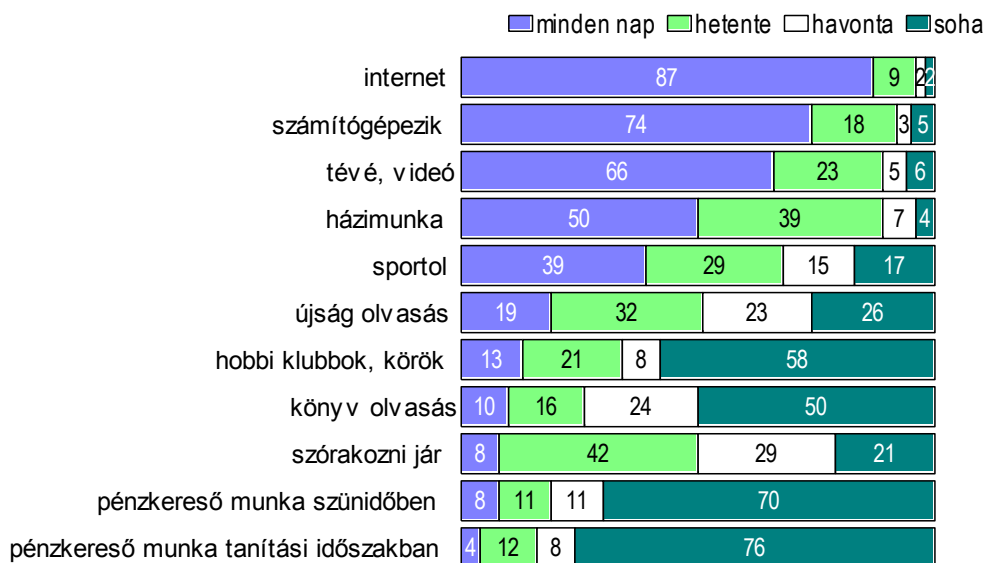
-Szabadidő

A fiatalok szabadidős tevékenysége valamivel enyhébben ugyan, de éppen úgy a passzív időtöltések felé tolódik el, mint a felnőttek esetében. Az internet és a számítógép, a legkönnyebben elérhető szabadidős tevékenység, és a legkényelmesebb is. Ezt követi a tévé, videó, a tanulók kétharmada ezt naponta végzi, és további 23 százalék pedig hetente. Ez egyébként nem csak a fiatalok sajátossága. A könyvek és újságok olvasása igen eltérő arányt mutat. Újságot napi rendszerességgel a tanulók közel egyötöde olvas, további 32 százalékuk hetente vesz kezébe újságot. A könyv olvasása már csak 11 százalékukat jellemzi napi rendszerességgel, további 16 százalékuk még hetente olvas.

A házimunka magas – napi és heti - említése azt mutatja, hogy a családok többségében van belső munkamegosztás, legalábbis a fiatalok így látják. Ez természetesen nem klasszikus szabadidős tevékenység, hiszen a többség kötelezőként éli meg. Némileg meglepő viszont a szórakozni járás viszonylag alacsony említési aránya (29 százalék havonta, és további 21 százalék ritkábban vagy soha sem jár).

A fiatalok által említett pénzkereső munka bizonyos értelemben negatív (ha más tevékenység helyett, kényszerből kell dolgozni), bizonyos értelemben viszont pozitív lehet (ha a szocializáció folyamatába megfelelően épül be). Szünidőkből a fiatalok nem egészen egyötöde dolgozik napi vagy heti rendszerességgel, illetve tanítási időszakban 16 százalékuk végzi ezt. Jellemző, hogy a fiúk, bejárós tanulók és a szakmai képzést adó iskolákba járók (különösen a szakmunkások) körében illetve az idősebb tanulóknál gyakrabban említett tevékenység.

Mit csinálsz szabadidőben?

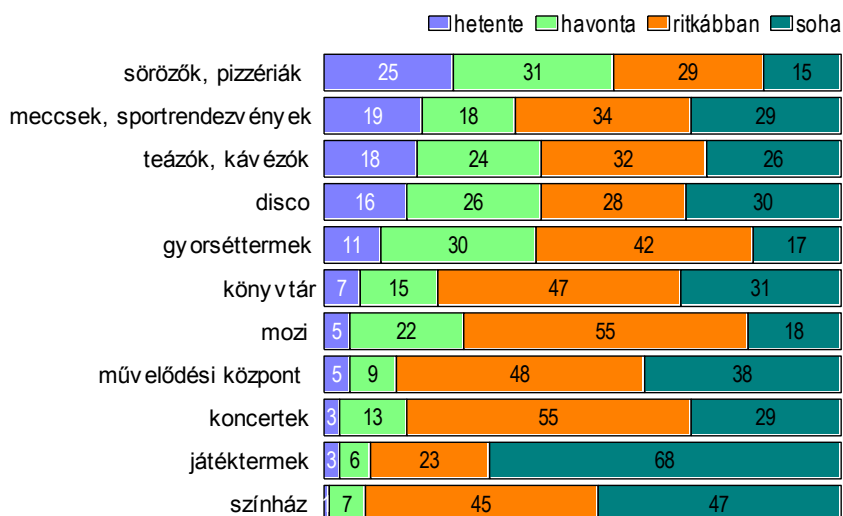

Az ifjúsági közösségi élményt adó klubok, szabadidős körök említései aránya alacsony, mindössze 13 százalékuknak jelent napi, és további 21 százalékuknak heti elfoglaltságot, a fiatalok több mint fele elutasítja. Jellemző, hogy az internetes közösséggel aktívabb kapcsolatuk van a tanulóknak, mint a városban működő ifjúsági klubokkal és hobby körökkel.

A fiatalok által leggyakrabban látogatott intézmények a város sörözői, pizzériái, de a meccsek, sportrendezvények, a kávézók, teázók és a diszkók is kedvelt találkozó és szabadidő eltöltési helyszínei a szekszárdi iskolásoknak. Gyorséttermekben (melyek nemcsak étkezési, hanem találkozási célokat is szolgálnak) minden tízedik szekszárdi iskolás kifejezetten gyakran, heti rendszerességgel megfordul.

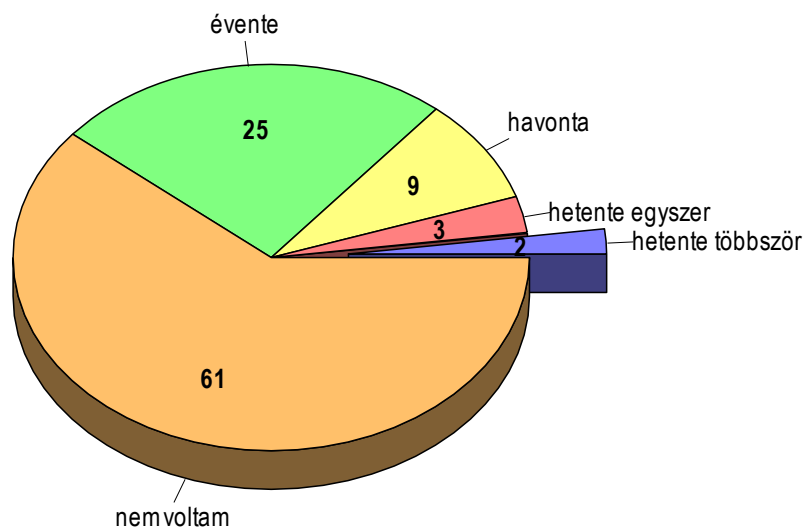
Viszonylag sokan említették a könyvtárat is, bár itt azért figyelembe kell venni, hogy az iskolai kötelezettségekkel kapcsolatban is gyakran kell könyvtárba járni, ami nem feltétlenül szabadidős tevékenység a fiatalok szemében.

Milyen gyakran látogatsz az alábbi "intézményeket"?

Szekszárdon az egyik legismertebb szórakozóhelyen, az Est Cafe-ban a Szekszárdon tanuló fiatalok 62 százaléka még nem volt, 26 százalékuk egy-két estére megy le évente. Hetente a fiatalok 5 százaléka (ezeknek fele többször is), és 9 százalék pedig havi rendszerességgel fordul meg ezen a szórakozóhelyen.

Milyen gyakran szoktál lemenni az EstCafe-ba?

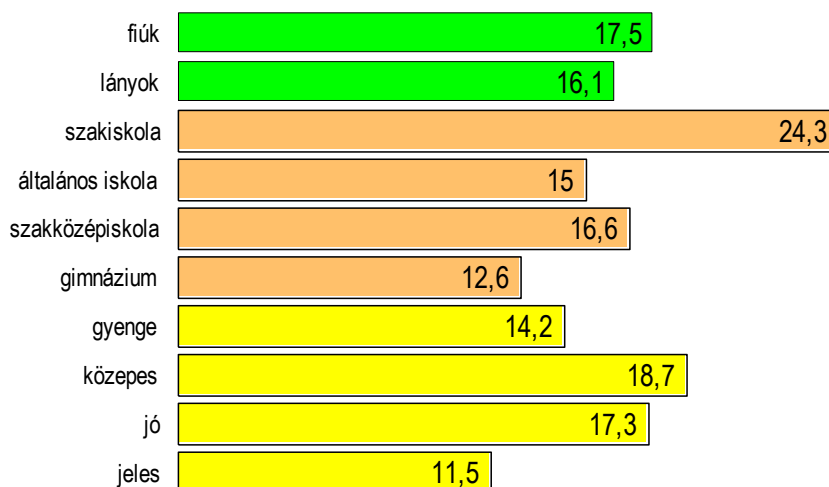
százalékos megoszlás

Szekszárdon évek óta tartó folyamatos téma, hogy legyen-e a városban diszkó, ahol az ez iránt érdeklődő fiatalok tudnának szórakozni a hét folyamán. Megkérdeztük a diákokat arról, hogy ha lenne a városban ilyen szórakozási lehetőség, milyen gyakran használnák ezt ki. A tanulók 17 százaléka nyilatkozta, hogy hetente biztos eljárna oda – 5 százalékuk akár hetente többször is -, további 27 százalékuk havi rendszerességgel, 27 százalékuk pedig évente egy vagy két este erejéig. A tanulók másik 30 százalékát nem érdekelné ez a lehetőség, ők biztosan egyszer sem mennének el. Nemekre levetítve nincs nagy különbség a kérdés megítélése tekintetében. Iskolatípus szerint, hetente egyszer leginkább a szakiskolások mennének el szórakozni, havonta egyszer pedig a gimnazisták, valamint főleg a Szekszárdon élő diákok.

-Médiafogyasztás

A tévé, a videó, a számítógép és az internet az egyik legkönnyebben elérhető, legkényelmesebb szabadidős tevékenység, s a diákok az egyik legnagyobb elektronikus médiafogyasztók. A szekszárdi 7-14 osztályos tanulók egy átlagos hétköznap 137 percet töltenek a tévé előtt, ez hétfőtől péntekig átlagosan 11,4 órát jelent. Egy átlagos hétvégi napon 160 percet, több mint kettő és fél órát töltenek a képernyő előtt. Összeadva egy átlagos tanuló egy héten 16,6 órát, azaz a hét 168 órájának 10 százalékát tölti tévénézéssel. Mindössze a diákok két százaléka nyilatkozta, hogy nem tévéznek.

Tévénézésre fordított átlagos idő hetente

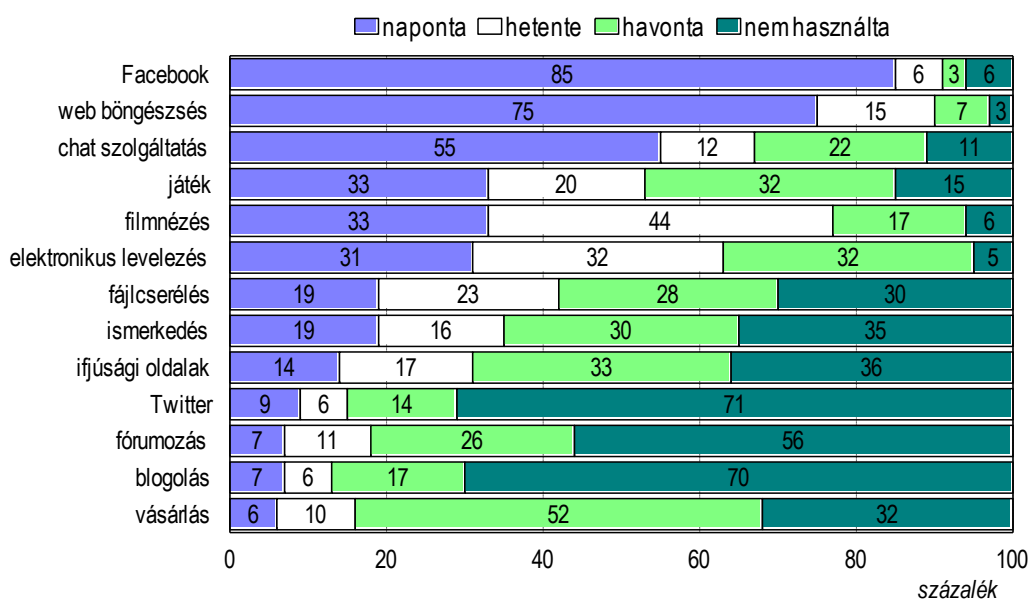
óra/hét

A tévénézési szokásokat befolyásolják az egyes társadalmi/demográfiai jellemzők. A fiúk, a fiatalabb diákok, a gyengébb tanulók és a képzetlen szülők gyermekei az átlagnál többet tévéznek, míg a diplomás szülők gyermekei, a jeles tanulók, a lányok valamivel kevesebbet. Iskolatípus szerint még nagyobb eltérés mérhető, míg a gimnazisták csak heti 12.6 órát tévéznek, addig a szakközépiskolások már 16,6, a szakiskolások pedig 24,3 órát.

A tévéképernyők mellett a számítógép is egyre inkább meghatározó elemmé válik a fiatalok szabadidő-eltöltési szokásaiban és információ szerzési stratégiájukban. A diákok átlagosan napi 149 percet ülnek a gép előtt. A tanulók túlnyomó többsége az internetet elsősorban szórakozásra, másodsorban tájékozódásra használja a hálózatot. Azok aránya, akik elsősorban tanulási célokból veszik igénybe az internetet 10 százalék.

A fiatalok 76 százaléka böngészik napi rendszerességgel az interneten, és további 15 százalékuuk heti rendszerességgel. E-mailt 31 százalékuuk naponta, 32 százalékuuk hetente, 32 százalékuuk pedig ennél ritkábban ír, vagy fogad. A chat szolgáltatást, MSN-t a diákok 56 százaléka használ naponta, és 12 százalék heti rendszerességgel. Az internet egyéb funkcióit a diákok kisebb része veszi igénybe, játékokra 30 százalékuuk használja, illetve 19 százalékuuk oszt meg fájlokat. A fiatalok érthető módon legkevésbé vásárlásra, blogolásra illetve fórumozásra használják az internetet, ezek azok, amelyeket a legtöbben nem is próbáltak még ki.

Internet használat gyakorisága

Mire használod az internetet elsősorban?

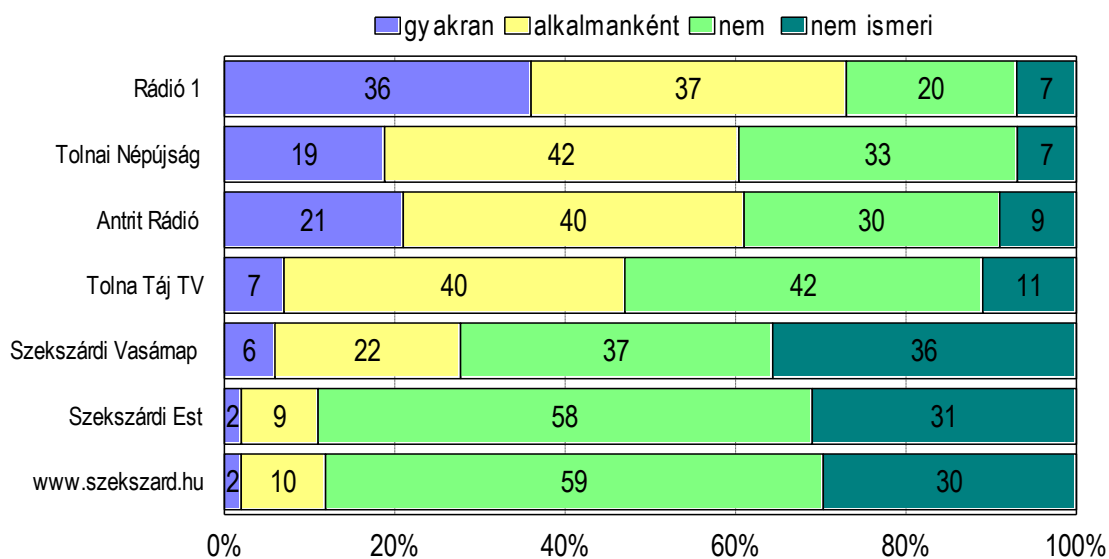
	általános iskola	gimnázium	szakközép-iskola	szakiskola	érettségire épülő szakképzés
elsősorban szórakozásra	65	78	57	55	64
elsősorban tájékozódásra	9	10	16	14	18
elsősorban tanulásra	15	7	12	7	14
elsősorban ismerkedésre	8	5	12	24	1
elsősorban munkára	3	-	2	1	3

százalékos megoszlás

A városban található írott médiumok közül a diákok leginkább a Tolnai Népszás című lapot olvassák, majdnem kétharmaduk forgatja ezt gyakran vagy alkalmanként. A városi önkormányzat lapját, a Szekszárdi Vasárnapot a diákok 28 százaléka olvassa rendszeresen vagy alkalmanként, azonban az összes médium között ezt ismerik legkevésbé a diákok, 36 százalékuk vallott erről. A programokat tartalmazó Szekszárdi Estet a diákok 11 százaléka olvassa

A városban nemcsak írott, hanem elektronikus médiából is informálódhatnak a tanulók. A legnépszerűbb helyi elektronikus médium a két rádióadó, a tanulók háromnegyede illetve kétharmada rendszeresen vagy alkalmanként hallgatja műsorait. A hallgatási rendszerességet tekintve hasonló arány állapítható meg, a Rádió1 valamivel több hallgatót tudhat a rendszeres és alkalmankénti hallgatók táborában. A Tolna Táj TV műsorait a tanulók közel fele nézi, 7 százalék rendszeresen, 40 százalékuk pedig alkalmanként. A szekszárdi városi honlapot a diákok 12 százalék tekinti meg, főleg alkalmanként.

A 7-14. osztályos tanulók tájékozódási szokásai a helyi sajtóból

2. Célok és feladatok

A szabadidős tevékenységek kérdése a fiatalok életének egyik legfontosabb területe, mellyel kapcsolatban a város vezetése szeretne minél szélesebb kör számára biztosítani kikapcsolódási, kulturálódási lehetőségeket. A szabadidő eltöltésének színtere általában az otthontól, iskolától, munkahelytől távol esik. Ez egy harmadik helyszín, aminek alkalmasnak kell lennie a társas kapcsolatok gyakorlására. A biztonság érzését adja az otthon, iskola, munkahely. A város feladata, hogy a harmadik szinten is a fiatalok biztonságban érezzék magukat.

A szülőknek és a városnak jelenségment kell elfogadnia a fiatalok jelenlétét az éjszakában. Sokszor a fiatalok és a felnőttek sincsenek tisztában a veszélyek forrásának sokaságával és jellegével. A szigorú szabályozások nem tudják a veszélyeztetett korosztályt megvédeni, azonban biztonságos körülmények megteremtésével sok tényező kiküszöbölhető. A társadalom felelőssége, hogy a fiatalokban tudatosítsa, hogy önmagáért tartozik felelősséggel és ennek elmulasztásával milyen következményekkel szembesülhet az otthontól, iskolától távol.

Igény felmérésre alapozva színházi előadásokat, koncerteket, irodalmi esteket, filmklubokat lehetne szervezni. Ezeket a programokat a helyi médiában, vagy plakátolás útján (utcán, oktatási intézményekben) lehetne hirdetni. A fiatalok ismerkedési alkalmainak kimunkálására különféle iskolai kereten kívüli foglalkozásokat kellene szervezni a szabadidő eltöltéséhez, pld. klubhelyiséget lehetne biztosítani hétfégi zenés klubestek szervezésével. A klubhelyiséget szabadidős eszközökkel lehetne felszerelni (pld. ping-pong asztal, csocso asztal, sakk készlet, társas játékok).

Minthogy hiányzik egy megfelelő információs csatorna a fiatalok között, s ezáltal sok program, rendezvény híre nem jut el megfelelő mértékben a megcélzott réteghez. Következésképpen minél több információt kell a fiatalokhoz eljuttatni. Ez történhet az általuk ismert médiákban, illetve programfüzetek kibocsátásával. Cél lehet, hogy a Szekszárdi Vasárnap című hetilapban egy ifjúsági rovatot indítunk.

A sport területén is törekedni kell a kultúra egyéb területeit is magába foglaló szabadidős programok népszerűsítésére. A rendezvények jellegét, helyszínét és időpontját a fiatalok érdeklődéséhez és igényéhez kell igazítani. A programok, rendezvények, események szervezésénél fokozottan kell építeni a családokra, mert a gyermekek és szülők együtt eredményesebben motiválhatók. Emellett a baráti társaságokra is alapozni kell. Szorgalmazni kell továbbá az öntevékenységre épülő rendszeres és folyamatos szabadidősport kiteljesedését, vonzó, érdeklődésre számot tartó programok mellett nagyobb hangsúlyt kell helyezni a turizmus, az országjárás, a kirándulás fejlesztésére. Továbbá indokolt olyan szabadidősport rendezvények támogatása is, amely lehetőséget teremt baráti sporttalálkozásra, a települések fiataljai közötti kapcsolat kialakítására, ápolására.

A versenysport területén elsőrendű feladat a városban széleskörűen elterjedt és eredményes sportágak szinten tartása és lehetőség szerinti fejlesztése. Tiszteletben tartva a sportegyesületek önállóságát, fontos feladat működésük, munkájuk figyelemmel kísérése. Kiemelten fontos a sportszakmai munka, ezen belül az utánpótlás nevelés segítése, mert ez képezi az eredményesség legfontosabb belső feltételét.

A Szekszárdon 2014-ben átadott „Placc” Ifjúsági Közösségi tér alkalmas a fenti célok megvalósítására. A Babits Mihály Kulturális Központ által működtetett térben a nyitás óta ifjúsággal foglalkozó civil szervezetek folyamatosan programokat szerveznek. Törekedni kell arra, hogy a „Placc” nyitvatartási ideje a fiatalok igényeinek megfelelően alakuljon, vagyis a délután 14.00 órától egészen eset 22.00 óráig rendelkezésre álljon. Valamint a Kulturális Központ koordinálásával a lehetőséget kell nyújtani a városban működő ifjúsággal foglalkozó civil szervezeteknek, hogy lehetőséget kapjanak programok szervezésére. Szorgalmazni kell, hogy akár pályázat útján éves programterv benyújtásával a szervezők a helyiségeket részben-vagy egészében használatba vegyék. A városnak és a civil szervezeteknek folyamatosan keresni kell azokat a pályázati lehetőségeket, amelyek az ifjúsági korosztályt célzó programok szervezésére vonatkozik. A város biztosítsa a rendelkezésre álló tereinek használatát és a program megvalósításának segítségét.

VI. Pályaválasztás, munkavállalás

1. Helyzetelemzés

A tanulók iskolai tanulmányaik alatt folyamatosan tervezgetik jövőjüket, karrierjüket, konkrét és kevésbé konkrét lépéseket tesznek céljaik elérése érdekében. Köztudomású, hogy az emberek értékhiarchiája társadalmi-gazdasági és politikai szinten jelentősen átrendeződött. Felmerült a tradicionális családi értékekhez való visszatérés gondolata éppen úgy, mint az ezzel élesen szembenálló piaci alapokon nyugvó, fogyasztáscentrikus attitűd. A szabadpiaci szemléletmód megjelenése eltérő típusú válaszreakciókat „provokált”.

Azok, akik társadalmi és kapcsolati tőkájukat gazdaságira tudták váltani, könnyen idomultak az új helyzethez, sikeres életpályán mozognak, s gyermekeiknek sem okoz jelentősebb problémát az új világrend szocializációja. A pedagógusok és a fiatalokkal foglalkozó más humán szolgáltató szakemberek körében sokan vannak, akik hisznek a társadalmi igazságosságban és felháborodnak olyan társadalmi jelenségek láttán, melyek a piacgazdaságnak természetes velejárói, de értékrendjüknek nem felelnek meg. Gyakran panaszkodnak a fiatalok, diákok „eltorzult” értékrendjére, s igyekeznek a szerintük elvárható klasszikus értékek szerint nevelni a rájuk bízott tanulókat. Ugyanakkor a tanulók látják a sikertelen és boldogtalan szülői és tanári mintát, s az értékkonfliktusban egyre határozottabban utasítják el azt. Megpróbálnak alkalmazkodni az új világ új rendjéhez,

hiszen a legfontosabb számukra, hogy az átalakult társadalmi és gazdasági berendezkedés játékszabályai szerint sikeresen próbáljanak helyállni az életben.

Az önálló egzisztencia megteremtése, illetve ennek nehézsége a fiatal felnőttek életében okoz nehézséget. Ez a korcsoport az, akik egyre később állnak munkába, melynek következtében csökken a tervezhető karrier-útvonalak stabilitása, a családalapítás, saját lakás vásárlás. Ez a korosztály, amely pszichésen érett a felnőtté válásra a szociális alapok azonban hiányoznak. Ezen korosztály egyik legnagyobb problémája a pályaválasztással áll összefüggésben. Ennek következtében a város egyik kiemelkedő feladata, hogy megfelelő információt juttasson el fiatalok részére a kínálkozó szakmákról/szakokról, hogy ezek birtokában dönthessenek a tanulók a továbbtanulásról és a pályaválasztásról.

Az emberrel élete folyamán sok olyan dolog történik, ami megváltoztatja vagy jelentősen befolyásolja további életét. A fiatalok körében végzett kutatásban az alábbi 11 esemény bekövetkezési időpontját próbálták meghatározni, ami fordulópontnak mondhatók az életükben. A leggyakrabban megválaszolt eseményeknél is 20-25 százalék körül volt a bizonytalanok aránya. A legnagyobb bizonytalanság a házasságnál, a lakásszerzésnél, és az első szexuális tapasztalatszerzésnél volt, itt a diákok 27-32 százaléka nem tudott időpontot mondani.

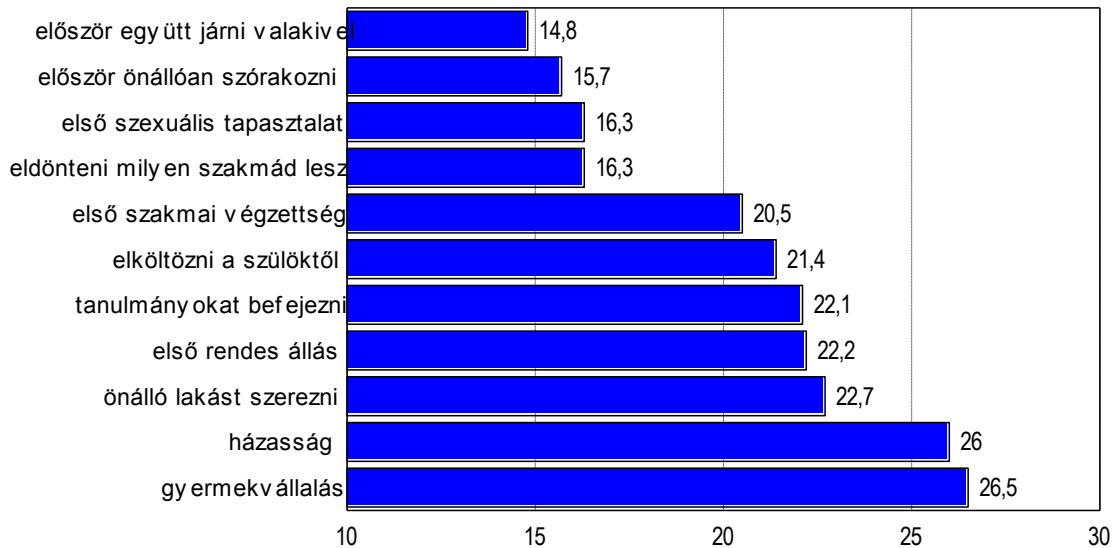
	legalacsonyabb életkor	legmagasabb életkor	átlag-életkor	soha	nem tudom
Események	év			százalék	
először együtt járni valakivel	10	22	14,8	4	18
először önállóan szórakozni menni	12	20	15,7	6	18
eldönteni, hogy milyen szakmád lesz	10	22	16,3	5	24
első szexuális tapasztalatokat szerezni	10	24	16,3	2	27
az első szakmai végzettséget megszerezni	16	30	20,5	5	24
elköltözni, függetlenül élni a szülőktől	15	30	21,4	5	24
befejezni tanulmányaidat	16	30	22,1	5	24
először rendes állásban dolgozni	16	30	22,2	4	25
önálló lakást szerezni	18	30	22,7	3	29
megházasodni	19	35	26	6	32
gyermeket vállalni	20	35	26,5	5	25

Mint a táblázat adataiból kiolvasható, a szélső életkori értékeknél a házasság, a munkábaállás és a gyermekvállalás megszerzése volt, amelynek legelső dátuma a legkésőbbre húzódott, és általánosan megállapítható, hogy szinte mindegyik kérdéskörnél az életkori határok felső értéke az utóbbi években megnövekedtek.

A fenti események amúgy három, jól elhatárolható életszakaszhoz kötődnek. Az első 17 éves korig tart, és domináns elemei a szórakozás, valamint az élet első tapasztalatai (együtt járás, szexuális tapasztalatok). A második 22 éves korig tart, itt már komolyabb témák kerülnek elő (első szakmai végzettség, tanulmányok befejezése, különköltözés). 23 éves kor felett pedig már igazán „felnőtt” témák következnek: házasság, gyermekvállalás. Mint a lenti ábrán is látszik, ezek az események viszonylag logikus sorrendben követik egymást, az első párkapcsolattól a gyermekvállalásig, nagyjából egy évtizedet fogva át.

Mikor következnek be az alábbiak az életedben?

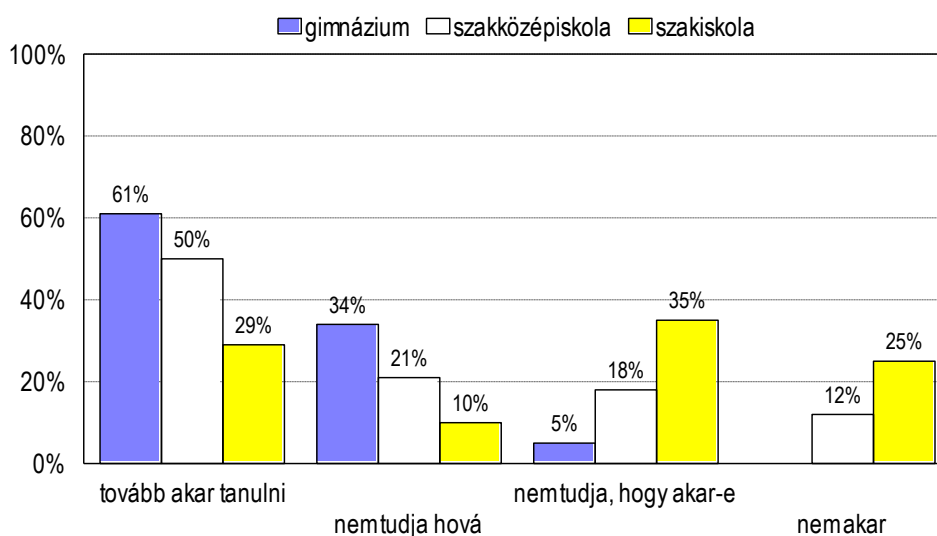
(átlagéletkorok)

A lányok a fiúknál később szeretnék a szakmáról dönteni, illetve az első szexuális és párkapcsolati tapasztalatot túlesni. Ezzel szemben a fiúk későbbre datálják a gyermekvállalást és a házasságot.

A középiskola választással nem dőlt el végérvényesen a szakmaválasztás, számos lehetőség van a továbbtanulásra. A gimnáziumban érettségizők tanulhatnak valamilyen szakmát, vagy továbbtanulhatnak felsőfokú oktatási intézménybe, csakúgy, mint a szakközépiskolában érettségizők. Ez utóbbi csoport ezeken kívül az érettségire épülő szakképzésbe is bekapcsolódhat, technikus bizonyítványt szerezhet. De még a szakmunkás tanulók sem biztos, hogy a bizonyítvány megszerzése után rögtön belépnek a munkaerőpiacra, mert egyre többen vélik úgy, hogy ha érettségit tesznek, akkor jobb pozícióból indulnak majd munkát keresni. A vizsgált tanulók döntő többsége élni is kíván valamilyen továbbtanulási lehetőséggel, 49 százalékuk biztos abban, hogy tovább szeretne tanulni, s nagyjából azt is tudja mi lesz a következő állomás, további 21 százalékuk pedig úgy nyilatkozott, hogy szeretnék továbbtanulni jelenlegi iskolájuk befejezése után, ám még nem döntötték el, hogy hol, milyen irányban. A továbbtanulás kérdésében teljesen bizonytalanok aránya 17 százalék, s mindössze a megkérdezett diákok 13 százaléka véli úgy, hogy befejezi mostani iskoláját és rögtön kilép a munkaerőpiacra. Éles eltérést okoz e kérdésben az iskolatípus. A gimnazisták és a szakközépiskolások 98-87 százaléka, a szakmunkás tanulóknak 53 százaléka tervezi úgy, hogy valamikor meg kívánja szerezni az érettségi bizonyítványt. Mivel nem teljesen merevek az egyes iskolatípusok, a szakközépiskolások közel fele úgy gondolja, nem ártana egy szakmunkás bizonyítvány sem, de döntő többségük vagy technikus, vagy felsőfokú esetleg mindkét papír megszerzést vette tervbe. Érdekes, hogy a szakiskolások negyede érettségi utáni technikus képzésbe kapcsolódna be, illetve 18 százalékuk egyenesen a diplomát tűzte ki célul. Hogy ezek a tervek mennyire reálisak, az más kérdés, de a pályaelképzelések között mindenképpen számolni kell azzal a ténnyel, hogy a diákok túlnyomó része felismerte azt, hogy a kitörés és a biztos egzisztencia egyik kulcsa a minél magasabb kvalifikáció megszerzése.

Továbbtanulási szándék az egyes almintákban

Mindent összevetve megállapítható, hogy a tanulók átlagosan kétféle szintű bizonyítvány megszerzését vették tervbe, s ebben nincs igazán különbség az egyes alcsoportokban.

A tanuló tervei között szereplő iskolai végzettség iskolatípusonként

	általános iskola	gimnázium	szakközépiskola	szakiskola	érettségire épülő szakképzés
szakmunkás bizonyítvány megszerzése	48	14	48	93	49
érettségi bizonyítvány megszerzése	89	98	87	53	78
technikusi bizonyítvány megszerzése	27	18	33	25	78
diploma megszerzése	67	87	41	18	37

A másik probléma azonban azoknak a fiataloknak helyzete, akik diplomával rendelkeznek, de nincs munkájuk. Kétféle fiatal létezik. Az, aki olyan diplomával rendelkezik, amely a munkaerőpiacon nem keresett, vagy az a fiatal, aki azért marad a felsőoktatásban, mert fél a munkavállalástól. Az ifjúsági munkanélküliség egyik jellegzetes módjává a fiatakori iskoláztatás idejének meghosszabbítása vált, amelyet az információs társadalom elvárásaival és az életen át tartó tanulás üzenetével magyaráznak az érintettek. A diplomás munkanélküliek nagyobb része azok közül kerül ki, akiknek a szülei alacsonyabb végzettséggel rendelkeznek. A kapcsolati tőke hiánya mellett a diplomás munkanélküliség kialakulásának másik fő oka a nem megfelelő munkaerő-piaci szemléletmódú képzési rendszer, a gyakornoki helyek alacsony száma, a hallgatók öngondoskodó és önmagukért felelősséget vállalni képes szemléletmódjának hiánya.

Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata ezeket a problémákat felismerve kötött egy együttműködési megállapodást a Szekszárd Szakképzési Centrummal. Az együttműködés fő

célja egyrészt a Tolna megyei és szekszárdi társadalom megerősítése, másrészt, hogy – alapvetően a közjót szem előtt tartva – a külön-külön fellelhető adottságaikat, erőforrásaikat, lehetőségeiket a közös cél érdekében összefogva hasznosítsák.

2.Célok és feladatok

A fiatalok legtöbb problémája az egzisztenciális bizonytalansággal és ezzel összefüggésben a pályaválasztással kapcsolatos, ezért a város egyik kiemelkedő feladata, hogy részükre minél több információt juttasson el, melynek birtokában felelősen tudjanak dönteni a továbbtanulással kapcsolatban. Cél az, hogy általános- és középfokú oktatás éveikben megkapjanak minden információt arra vonatkozóan, hogy képességeiknek, illetve a piaci helyzetnek megfelelően melyik szakmát, vagy szakot érdemes választaniuk. Fontos, hogy a fiatalok minden segítséget, felkészítést megkapjanak pályaválasztásukhoz, iskolai keretek között lehetőségük legyen nyelvet tanulni és megfelelően elsajátítani, szakmai tapasztalatot szerezni, valamint, hogy a későbbiek folyamán bármikor bővíthessék ezen ismereteiket.

Az elmúlt években a szakmunka presztízse és a szakmunkások társadalmi megítélése indokolatlanul alacsony. Ahhoz, hogy az új nemzedék jövőjében ne csak az értelmiségi réteghez társítsunk pozitív attitűdöket, hanem a szaktudással rendelkezőkhöz is, arra van szükség, hogy a szakképző intézetekben való oktatás magasabb színvonalú legyen. Fontos, hogy a város és a Szakképzési Centrum között megkötött megállapodás alapján következő célok megvalósuljanak:

- a szakképző iskolákban Szekszárd városának és környékének munkaerőpiaci igényeihez igazított képzési struktúra rugalmas alakítása, különös tekintettel a városba újonnan érkező befektetők, vállalkozások igényeire tekintettel
- az együttműködés hangsúlyos elemeként a Paksi Atomerőmű fejlesztésével kapcsolatos szakképzést érintő feladatok prioritizálása, a felnőttoktatási és felnőttképzési struktúra feladatokhoz igazítása
- Szekszárd város hazai és európai partnerkapcsolataiból következő előnyök kiaknázása a szakképzésben érintett tanulók gyakorlati képzésének fejlesztése érdekében
- a fiatalok foglalkoztatási esélyeinek növelése Szekszárd városban és környékén
- a szekszárdi és Szekszárd környéki általános iskolákban a fiatalok pályaválasztásának segítése összehangolt kommunikációval,
- Szekszárd városában és környékén egyes szakmákban a jól képzett szakemberek hiányának enyhítése

Ehhez kapcsolódóan az alábbi feladatok várnak megoldásra:

- közösen feltérképezni a szekszárdi és város környéki munkaerőpiac helyzetét szakképzés fejlesztési céllal
- a feltárt adatok alapján a szerződő felek keressék meg a fiatalok és a felnőttek munkaerő piaci elhelyezkedési esélyeinek erősítése irányába mutató lehetőségeket, erre közös megoldásokat, javaslatokat tegyenek
- esetleges ösztöndíj támogatási rendszer kidolgozása a szakmát tanuló fiatalok részére a munkaerőpiacot figyelembe véve, a helyi vállalkozók a köznevelési intézmények bevonásával az önkormányzat kezdeményezésére
- szándék szerint erősítsék meg az együttműködő szervezetek és partnereik közötti információáramlást
- kerüljön megerősítésre a közös érdekérvényesítés a közösség érdekében
- az összefogás alapján a lehetőségek keresése rendezvények, konferenciák, felvilágosító- és jobbító előadások, közösségi események közös megrendezése

érdekében

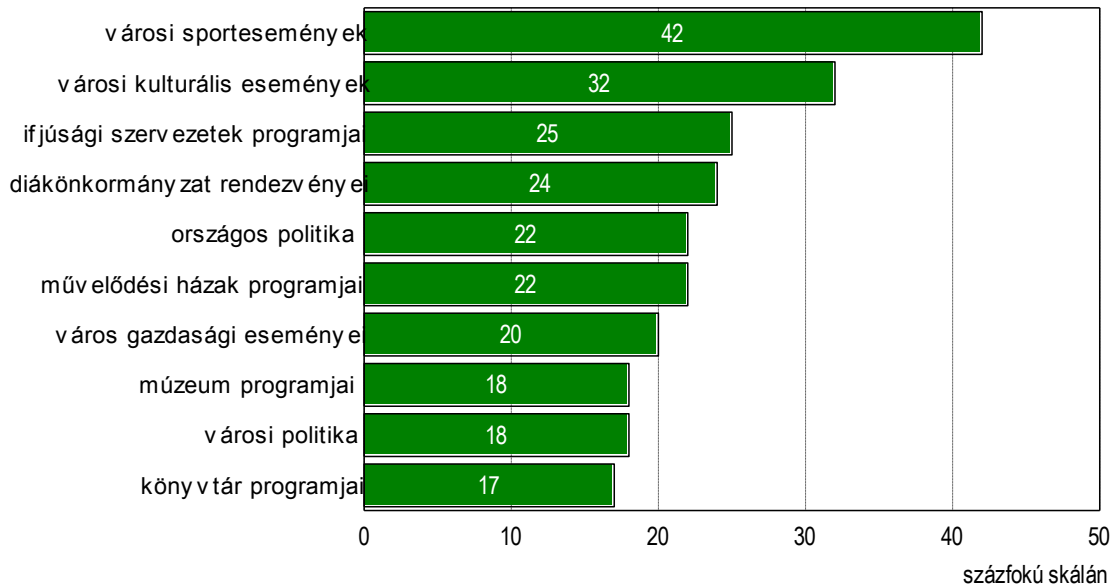
Szükséges, hogy Szekszárd városa is részese legyen az Ifjúsági Garancia Programnak. Ez egy a fiatalok munkanélküliség leküzdésére irányuló új megközelítés, amely garantálja, hogy minden 25 év alatti fiatal – függetlenül attól, hogy szerepel-e a foglalkoztatási szolgálatok nyilvántartásában – az iskolai tanulmányai befejezését vagy a munkanélkülivé válását követő 4 hónapon belül megfelelő színvonalú, konkrét foglalkoztatási vagy továbbképzési ajánlatot kap. Ez az egyéni körülményeket és igényeket figyelembe véve jelenthet álláslehetőséget, tanulószervezeti gyakorlati képzést, szakmai gyakorlatot vagy továbbképzési lehetőséget. Az ifjúsági garancia rendszerének kidolgozása és működtetése szoros együttműködést igényel valamennyi érdekelt fél között, azaz helyi szinten is: az önkormányzat, a foglalkoztatási szolgálatok, a pályaaorientációs tanácsadó irodák, az oktatási és szakképzési intézmények, az ifjúságsegítő civil szervezetek, a gazdasági szereplők, a munkáltatók és a szakszervezetek részéről egyaránt. Központi szerepe van a korai beavatkozásnak és aktivizálásnak, és sok esetben a reformok is elengedhetetlenek, például a szakképzési és egyéb képzési rendszerek területén.

VII.Érdekérvényesítés, érdekképviselet

1.Helyzetelemzés

A közéleti tevékenységeket nagymértékben meghatározza a fiatalok általános érdeklődési köre, az hogy ebben mennyi helye van magának a közéletiségnek. Az alábbi ábra jól tükrözi, hogy a fiatalok közönyösek a közéleti témák irányában.

Mennyire érdekelnek az alábbiak?

elégedettség százfokú skálán

Általában elmondható, hogy az érdeklődést a fenti lehetőségekkel kapcsolatban három jellemző befolyásolja. A fiúk a különböző sporteseményeket illetően érdeklődőbbek az átlagnál, míg a gimnazistákat a városi politikán, az ifjúsági szervezetek programjain és a könyvtár valamint a múzeumi rendezvényeken kívül minden jobban érdekli az átlagnál. Végezetül a tanulmányi átlag is hasonlóképpen hat az érdeklődési szintre, minél magasabb, annál nyitottabbak a fiatalok. Egy tényezőről kell még szólni, az életkor hatásáról. Az

iskolaévek előrehaladtával a fiatalokat egyre jobban érdeklik az országos politikával kapcsolatos események, míg egyre kevésbé a városi sportesemények.

A fiatalok közvetlen környezetét érintő témák: diákjogok, kötelességek, iskolai házirend, tanárokkal való kapcsolat, diákokkal való kapcsolat is felmérésre került.

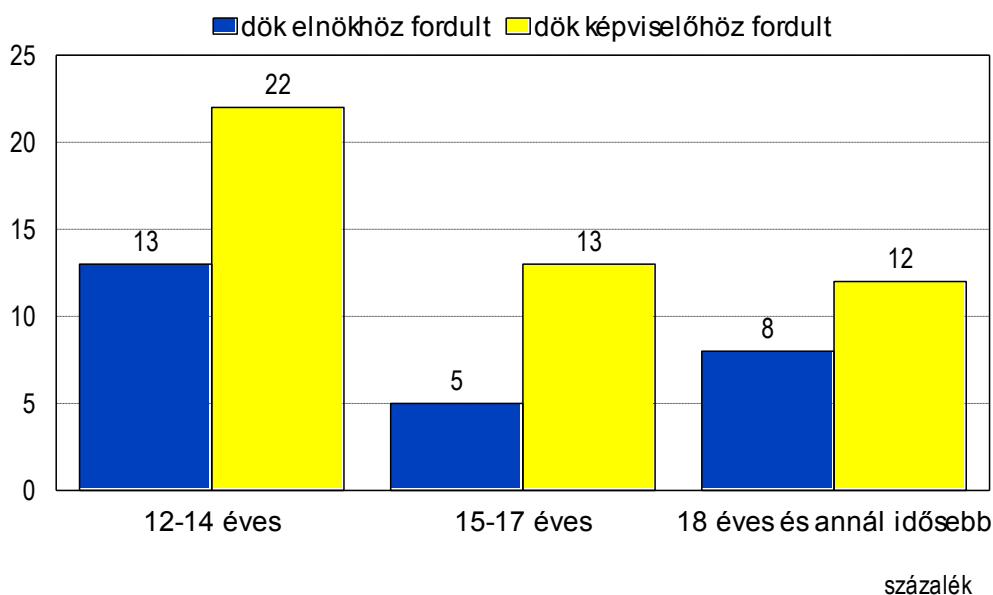
A diákjogokkal kapcsolatosan az intézményeken belül a fiatalok elégedettek. Azonban az érdekképviselőre vonatkozóan a tanulók nagy többsége tájékozatlan, érdektelen. A diákok az iskolai házirendet lényegében ismerik, azonban nem minden esetben tartják be.

Az iskolákban a fiatalok között közvetlenül is felmerülnek problémák. Leggyakrabban az osztálytársak gúnyolása, lökdösése fordul elő, illetve egymás nevére szóló gúnyos célzattal. Ez 10-11 százalékban szinte napi szinten történik, és a gyakori előfordulási arány is viszonylag magas ezekben a kérdésekben. A diákok együtöde nyilatkozta azt, hogy rendszeresen előfordul, hogy egyes osztálytársaikat a többiek valamiből direkt kihagyják. Trágár történetek meghallgattatására, az osztálytársak megfenyegetésére, illetve személyes holmik elvételére túlnyomórészt nem kerül sor az iskolákban.

A középiskolásoknak érdekeik védelmére, képviselőik ellátására jogosultak önkormányzó testületet létrehozni az iskolán belül. A diákképviselőket az osztályközösségek választás útján delegálják az iskolai diákönkormányzatba, melynek működési kereteit, anyagi és technikai feltételeit törvény garantálja. Az iskolai diákönkormányzatok - az egyesülési jog és a köznevelési törvény passzusai alapján - jogosultak szövetségre, közös szervezetbe tömörülni is.

Az iskolai diákönkormányzat elnökét, vezetőjét a szekszárdon tanulók több mint fele, 55 százaléka ismeri, de túlnyomó többségük még soha nem kereste meg jogsérelmével. Olyan fiatal, aki fordult már hozzá valamilyen problémával csak elvétve talál, mindössze a tanulók 7 százaléka kereste meg az iskolai diákönkormányzat vezetőjét.

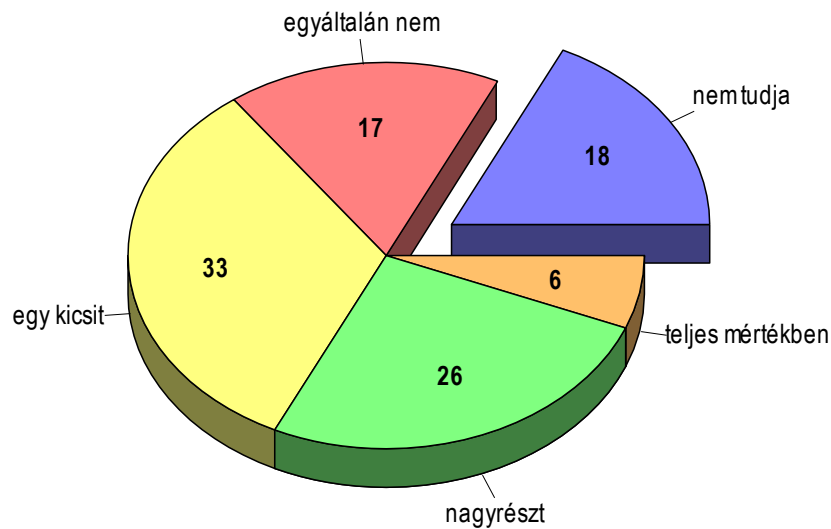
A diákönkormányzati csatorna használata az életkor dimenziójában

A kérdezett tanulók fele szerint egyáltalán nem vagy csak egy kicsit ismeri a diákönkormányzat azt, hogy mit szeretnének az iskolába járó fiatalok, s csupán a teljes korosztály negyede vélte úgy, hogy nagyrészt ismerik, illetve mindössze 6 százalék véli úgy,

hogy a diákönkormányzatok teljes mértékben tisztában vannak az igényekkel. További fontos információ, hogy a diákok egyötöde tanácstalan ebben a kérdésben. E kérdésben a tanulók véleménye nem egységes, az idősebb tanuló valamint a jobb tanulmányi átlagú diákok kritikusanabbak.

Mennyire ismerik a diákönkormányzatnál, hogy mit szeretnének a fiatalok?

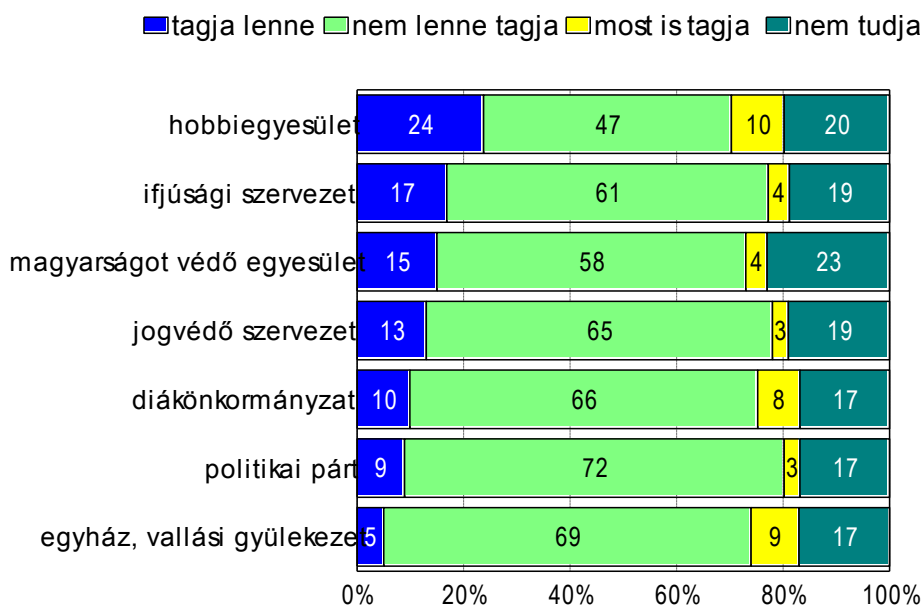
százalékos megoszlás

A fiatalok közéleti szerepvállalásával kapcsolatban a megkérdezett középiskolások 10 százaléka tagja valamilyen hobbi egyesületnek, egyháznak, vallási csoportnak.

Arra is kíváncsiak voltunk, hogy a fiatalok vajon lennének-e tagjai bizonyos szervezeteknek. Legkevesebben valamely egyházat választották. Politikai pártnak illetve diákönkormányzatnak mindössze a fiatalok 9-10 százaléka lenne tagja a jövőben (további 17-19 százalék bizonytalan). Más kutatásokhoz hasonlóan legtöbben a leglazább szerveződési típusokat, az ifjúsági szervezeteket vagy hobbi egyesületeket választották, ezeknek a fiatalok 17-24 százaléka lenne tagja. Új kérdésként tettük fel a magyarságot védő szervezetek iránti érdeklődést, amelyeknek a fiatalok 15 százaléka lenne tagja a jövőben, és 58 százalékuk pedig egyértelműen elutasította. Összességében megállapítható, hogy nagy távolság van a hajlandóság és a tényleges részvétel között.

Társadalmi szervezetekhez való viszony

Az oktatási-nevelési intézményekben működő diákönkormányzatok összefogó szerve a Szekszárdi Ifjúsági Önkormányzat (SZIFÖN). A szervezet működése a város tanulóifjúsága, valamint az ifjúsági közélet fejlesztése szempontjából kulcsfontosságú. A SZIFÖN feladatait, hatásköreit, szerveit, működésének szabályait, kapcsolatait a Szervezeti és Működési Szabályzata tartalmazza. A SZIFÖN képviselőtestülete 10 képviselőből áll, melyet 2 évente választanak meg demokratikus úton. A szervezet célja és feladata a városban élő és tanuló fiatalok érdekeit képviselje, feltárja esélyeit és lehetőségeit, vonjon be minél több fiatal az együttműködésbe, rendezvényeket, képzéseket szervezzen, építsen kapcsolatokat hazai és nemzetközi szinten. A SZIFÖN állandó programjai: választások, farsangi multság, jótékonysági sütés és adományozás, csapatépítő tréningek, diákparlament szervezése, valamint a megyei és országos szintű rendezett ifjúsági konferenciákra való részvétel.

Az önkormányzat, melynek fontos a városi ifjúsági élet összefogása a 150/1997. (V.27.) kgy. határozatával megalapította Szekszárdon a Szekszárdi Ifjúsági Érdekegyeztető Fórumot (SZIÉF).

A Fórum létrehozásáról szóló megállapodás értelmében az

- „önkormányzati oldal legitimitását Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének felhatalmazása, a másik két oldalét a városban működő gyermek- és ifjúsági szervezetek, valamint a gyermek-, és ifjúsági korosztályok érdekvédelemét támogató szervezetek saját szabályok szerint adott felhatalmazása biztosítja”.
- „A felek megállapodtak abban, hogy a Fórum konszenzussal kialakított állásfoglalásait magukra nézve irányadónak fogadják el. Szekszárd Megyei Jogú Város Közgyűlése a Fórum javaslattevő, véleményező, döntés-előkészítő jogkörét elismeri, a gyermek- és ifjúsági korosztályt érintő döntések meghozatalakor a testület konszenzus alapján kialakított álláspontját mérlegeli, figyelembe veszi, azokra épít.”
- „A felek kötelezik magukat arra, hogy a Fórum munkájában együttműködnek és kölcsönösen tájékoztatják egymást.”
- „ A megállapodás visszavonásig érvényes, amelyet bármelyik fél kezdeményezhet. A megállapodás hatálya kiterjed a Fórum korosztályi, illetve támogatói oldalához alapító vagy

később csatlakozó Szekszárd városban érdekelt gyermek- és ifjúsági szervezetekre, valamint gyermek- és ifjúsági korosztályok érdekérvényesítését támogató szervezetekre.”

Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata a 14/2015. (II.5.) szekszárdi öh. határozata értelmében a Szekszárd Városi Ifjúsági Érdekegyeztető Fórum önkormányzati oldalnak képviselővel: Dr. Haag Éva alpolgármestert, Csillagné Szánthó Polixéna, Pap Máté, és Szabó Balázs képviselőt kérte fel.

A SZIFÖN és a SZIÉF és a szekszárdi ifjúsági közélet koordinálását feladat-ellátási szerződés alapján a Polip Ifjúsági Egyesület végzi.

A Babits Mihály Kulturális Központ épületében működő Polip Ifjúsági Iroda a szekszárdi ifjúsági közélet központjaként működik.

A Polip Ifjúsági Egyesület, - mely működteti a Polip Ifjúsági Irodát-, non- profit, humán szolgáltatásokat ellátó speciális ifjúságsegítő intézmény. Az ifjúsági iroda célja elsődlegesen a fiatalok információs szükségseinek kielégítése és segítségnyújtás a mindennapi élet során fölvetődő problémáik megoldásában. Másodsorban aktivitásra, az ifjúsági részvételre készítet. Azaz tevékenysége révén arra ösztönözi a fiatalokat, hogy cselekvő résztvevői legyenek életük, sorsuk alakításában.

Az ifjúsági iroda feladata megkülönböztetés nélkül információt és tanácsot adni a fiatalok kérésének, sajátos szükségleteinek megfelelően egyéni és közösségi szinten, ehhez igazítani információs és tanácsadó szolgáltatásait. Az ifjúsági rétegcsoportok által közvetített problémák továbbítása a helyi önkormányzat, más ifjúságsegítő intézmények felé, szükség esetén döntések befolyásolása.

Hármas alaptevékenységén (információközvetítés, tanácsadás, szolgáltatás nyújtása) keresztül:

- segíti a fiatalok önállóságát, felnőtté válásának folyamatát
- közvetítő szerepe révén előkészíti az egyén és a (szolgáltató) intézmények összetalálkozását
- segíti a fiatalokat abban, hogy megtalálják a nekik megfelelő helyet a társadalomban, életkorukból és élethelyzetükből adódó hátrányaik csökkentésében
- hozzájárul ahhoz, hogy fejlődésük lehetőségeiről tájékozottak legyenek

A kormány kezdeményezésére az ország több pontján, így Szekszárdon is megalakultak a Kontaktpontok. A Kontaktpont irodák az Új Nemzedék Plusz projekt intézményfejlesztési részeként létrejött ifjúsági információs és tanácsadó irodák. Az oktatási intézményekkel és ifjúsági civil szervezetekkel szorosán együttműködő Kontaktpont hálózat a megyeszékhelyeken, országszerte húsz irodában várja a fiatalokat elsősorban a tanuláshoz, a munka világához és szabadidős tevékenységekhez kapcsolódó széleskörű szolgáltatáscsomaggal. A Kontaktpontok többek között egyéni és csoportos pályaválasztási, életvezetési, elhelyezkedési tanácsadást, közösségi teret biztosítanak a tartalmas időtöltéshez, különböző szakmai és szabadidős programokat szerveznek, valamint felkereső ifjúságsegítő munka révén a problémák hétköznapi helyszíneire is ellátogatnak. A projekt, s így az irodák fő célja az iskolán belül és azokon kívül életpálya-építési szolgáltatások biztosítása.

A Kontaktpontok szolgáltatásai elsősorban a 12 és 20 év közötti tanulók igényeihez igazítva lettek kifejlesztve, de az irodák minden fiatal számára nyitva állnak. Azok számára, akik már nem érzik magukat gyermeknek, akik még keresik a helyüket, akiknek egyre több mindent kell önállóan megoldaniuk, és helytállniuk világunkban, egyszóval, akik a felnőtté válás küszöbén állnak. Ezenkívül a Kontaktpontok szívesen fogadják a szülőket, pedagógusokat,

ifjúsági szervezeteket is. A hálózat országszerte húsz irodában, minden megyeszékhelyen, így Szekszárdon a Dózsa Gy. u. 1. szám alatt várja a fiatalokat.

Kontaktpont szolgáltatásai:

- Személyes ifjúsági információ-szolgáltatás az irodában
- Tanácsadási szolgáltatás az irodában
- Műhelyfoglalkozások tanácsadáson kívül
- Közösségi tér szolgáltatás
- Felkereső információ-szolgáltatás
- Felkereső tanácsadás
- Felkereső munka az iskolákban
- Közösségfejlesztés - Ifjúsági közösségfejlesztő tevékenységek
- Képzések, tréningek
- Kitelepülés rendezvényekre
- Fórumok, találkozók szakemberek számára
- Játékos versenyek, vetélkedők, események fiatalok számára
- A felsőoktatási jelentkezést segítő pályaorientációs szakmai találkozók, szakmanapok, intézménylátogatások fiatalok számára
- Munkaerő piaci kulcskompetenciák fejlesztése
- Karriertervezés és –építés
- Vállalkozói kompetenciafejlesztés
- Állampolgári és közösségi kompetenciák fejlesztése

Az ifjúsággal foglalkozó civil szervezetek, valamint a korosztályt érintő ügyekkel a Polgármesteri Hivatalban egy fő ifjúsági referens dolgozik csatolt munkakörben. Az ifjúsági referens feladatai között szerepel a SZÍEF működésének koordinálása, programtervének, feladatainak figyelemmel kísérése, a SZIFÖN munkájában szakmai segítségnyújtás, a diákképviselőkkel való kapcsolattartás, valamint: önkéntes tevékenységek támogatása, folyamatos kapcsolattartás az általános és középiskolák diákönkormányzataival, a Pécsi Tudományegyetem Kultúrtudományi Pedagógusképző és Vidékfejlesztési Kar Hallgatói Önkormányzatának vezetőjével, a Kábítószer Egyeztető Fórummal és egyéb szakmai szervezetekkel.

2. Célok és feladatok

Az önkormányzat fontos célja, hogy a fiatalok képviselőinek a városi közéletben megfelelő teret biztosítson. Ennek része az ifjúsági kezdeményezések szerves beépítése a városi döntéshozatali folyamatba.

Ennek érdekében a Szekszárdi Ifjúsági Önkormányzat működését a jövőben is támogatni szükséges anyagilag és infrastruktúra tekintetében is. Szorgalmazni kell, hogy a diákképviselők és a diákpolgármester folyamatosan kapcsolatot tartson az önkormányzat képviselőivel és a polgármesterrel. Ennek érdekében szükséges lenne havonta egy időpontot kijelölni, amikor a találkozóra sor kerül.

Az önkormányzat, a Klebesberg Intézményfenntartó Központ, valamint a Szakképzési Centrum segítségével a SZIFÖN működését, programjait közvetlenül a köznevelési intézmények színterére lehet vinni. Fontos, hogy a városban tanuló diákok ismerjék a szervezetet, tudjanak a programlehetőségekről és esetlegesen a szervezeten keresztül segítséget tudjanak kérni az ifjúsággal foglalkozó egyesületektől.

Az Ifjúsági Érdekegyeztető Fórum a fiatalokat érintő ügyek aktualitásakor ülésezzen, ahol a programok egyeztetése történik, az esetleges problémák megvitatása, valamint a korosztállyal foglalkozó szakbizottság részére javaslatokat tesznek a fiatalokat érintő döntéshozatali folyamatra.

A két szervezet összefogásával javasolt a helyi lapban, a Szekszárdi Vasárnapban egy rovat, ahol beszámolhatnak a fiatalok rendezvényeiről, valamint a város honlapján is folyamatos felület biztosítása szükséges, ahová az érdekes információkat fel lehet tölteni.

Az ifjúsággal foglalkozó civil szervezeteket közelebb kell hozni az ifjúsági korosztályhoz. A 2014-ben átadott „Placc” Ifjúsági Közösségi Tér inkubátor házként erre alkalmas. Törekedni kell arra, hogy a diákok megismerjék a helyet, megtöltsék programokkal. Ebben nagy segítség kell, hogy legyen a civil szervezetek aktivitása. A Babits Mihály Kulturális Központ, mint fenntartó intézmény a jövőben a civil szervezetekkel együttműködve töltsen meg élettel a teret. Javasolt, hogy az Új Nemzedék Kontaktpont Iroda, mint az ifjúság egészét összefogó szervezet bevonásra kerüljön az ifjúságot érintő ügyek tekintetében.

Összességében támogatni kell az ifjúsági civil szervezetek feladatkörét, amely hozzásegíti a fiatalokat az információkhoz és az esetleges felmerülő problémák megoldásában is segít:

- A helyi ifjúsági érdek-képviselői szervek megerősítése. Szükség esetén átalakítása a hatékonyabb érdekképviselő érdekében.
- Az önkéntes munka népszerűbbé tétele a fiatalok körében.
- Segíteni a civil szerveződések, bevonni őket a döntések előkészítésébe, javaslatételbe.
- Az Ifjúsági Érdekegyeztető Fórum hatékony párbeszédrendszerének kialakítása és annak fenntartása.

Az ifjúsági kezdeményezéseket be kell építeni a város döntéshozatali folyamatába. A diákönkormányzati vezetők képzése, felkészítése fontos, hogy tisztában legyenek jogaikkal, majd ezt tovább tudják adni társaiknak is. Szükséges az információk áramlásának segítése. A fiatalokat a róluk szóló döntések aktív résztvevőivé kell tenni.

Az ifjúsági referens tartson kapcsolatot a városban működő civil szervezetekkel, iskolákkal, tájékoztassa őket a pályázati lehetőségekről. Fontos a meglévő pályázati lehetőségek kiaknázása, a civil társadalom ösztönzése pályázatok beadására. Együttműködés a helyi médiával a fiatalok naprakész információhoz jutása érdekében.

VIII. Szekszárd és a fiatalok

1. Helyzetelemzés

A fiatalok Szekszárd városában alapvetően a város látnivalóira (parkok, terek), a rendezvényekre és a helyi borra, illetve borkultúrára büszkék, Szégyellni valónak pedig a roma etnikumot, az utcai koszt, szemetet és a szórakozóhelyek, üzletek hiányát említik.

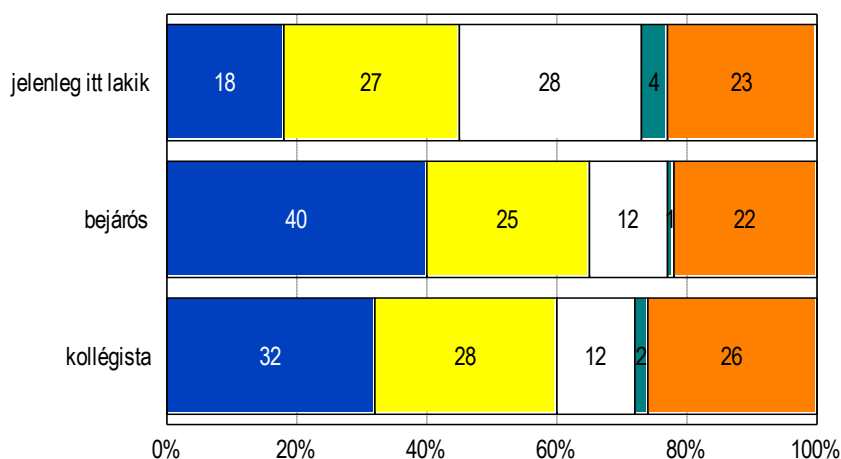
Amire büszkék		Amit szégyellnek	
	Említések száma		Említések száma
<i>Szekszárdi borok</i>	37	<i>Roma etnikum</i>	48
<i>Béla tér</i>	34	<i>Chicago</i>	38
<i>Mozi</i>	22	<i>Buszpályudvar, buszmegálló állapot</i>	24
<i>Garay tér</i>	14	<i>Sok szemet</i>	23
<i>Iskolák</i>	11	<i>Hajléktalanok</i>	22
<i>Babits Mihály Művelődési Házra</i>	11	<i>Nincs tisztaság, koszos a város</i>	17

<i>Szüreti fesztivál</i>	9	<i>Nincs kulturált szórakozóhely</i>	14
<i>Szép város</i>	9	<i>Utak állapota</i>	8
<i>Szép terek, parkok</i>	8	<i>Elmaradottság</i>	7

A fejlődés és az eredmények ellenére a tanulók megosztottak abban a kérdésben, hogy a jövőben szeretnék-e Szekszárdon lakni, élni. A jelenleg is Szekszárdon lakó fiatalok 32 százaléka nyilatkozott úgy, hogy nem nagyon kíván települést változtatni, itt élne a jövőben is - legalábbis egy ideig. A bejárós és a kollégista tanulókat ugyanakkor nem sikerül a városnak megfogni, megtartani, csupán 13-14 százalékuk tervezi, hogy a jövőben beköltözne Szekszárdra, s egynegyedük bizonytalan e tekintetben.

Szeretnél a jövőben Szekszárdon lakni?

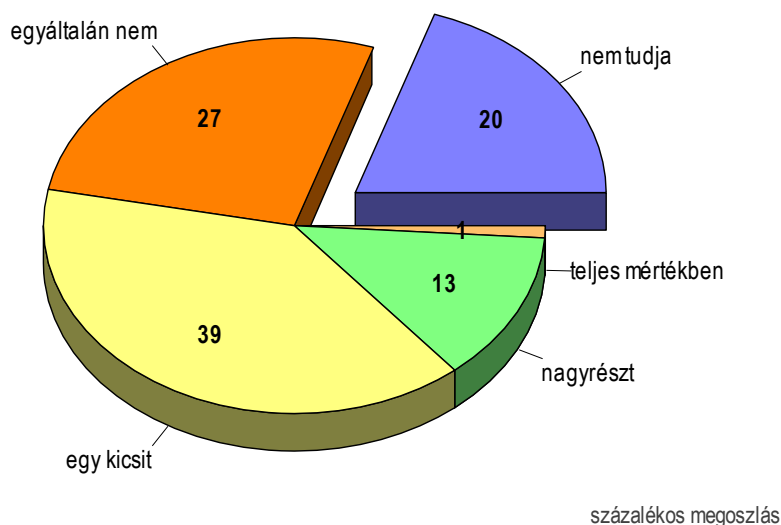
■ egyáltalán nem ■ inkább nem □ inkább igen ■ teljes mértékben ■ bizonytalan

Azok a fiatalok, akik nem szeretnék a városban élni, legtöbbször a városi lét ellen emelnek kifogást, számukra Szekszárdon nincs elég munkahely és szórakozási lehetőség, illetve többen inkább külföldben gondolkoznak, meg többek véleménye szerint nincs lehetőség felsőfokú végzettség megszerzésére.

A fiatalok többsége szerint a városi önkormányzatnál nagyrészt nincsenek tisztában azzal, hogy mit szeretnének. Az itt élő fiatalok kétharmada nyilatkozta, hogy szerinte csak kicsit vagy egyáltalán nem tudják ezt, és 13 százalékuk szerint nagyrészt tisztában vannak ezzel.

Mennyire ismerik az önkormányzatnál, hogy mit szeretnének az itt élő fiatalok?

A diákok közül legtöbben a városban várható fejlesztések közül a bevásárlóközpontok, Piac tér felújításáról hallottak, többeknek a kórház felújításáról is vannak információik. A fiatalok közül kevesebben ugyan, de hallottak az uszoda, élményfürdő és sportcentrum kialakításáról, illetve a Garay pincészet felújításáról.

2. Célok és feladatok

A főiskolás, egyetemista réteg jobbra csak hétvégéit tölti Szekszárdon és diplomáját megszerelve gyakran elpályázik településről, szükséges egy átfogó tervet készíteni annak érdekében, hogy a fiatalok Szekszárdot válasszák lakhelyüknek.

A fiatalok számára a pályaválasztással kapcsolatban tájékoztatókat, tanácsadásokat szükséges szervezni (megfelelő információk szolgáltatása, képzések szervezése szervezetek, intézmények bevonásával, pl.: álláskeresési technikák témában). Az iskolában dolgozó pályaválasztási felelősök munkáját információkkal, képzésekkel kéne támogatni. Ezen a területen a legfontosabb feladata a városnak az, hogy az itt élő fiatalok hozzájuthassanak a pályaválasztáshoz, munkavállaláshoz szükséges teljes körű tájékoztatáshoz, információhoz, hogy döntésüket ez által ne befolyásolni, hanem segíteni tudjuk.

Fontos célja az önkormányzatnak, hogy a felsőoktatásban tanuló diákok visszatérjenek, Szekszárdon keressenek munkát, lakást kapjanak és itt alapítsanak családot.

A város vezetés mindenkori célja, hogy a Szekszárdon folyó szakképzést összehangolja a munkahelyi igényekkel, a Szakképzési Centrummal kötött együttműködési megállapodás ennek jó kiindulópontja lehet. Ennek érdekében folyamatos kapcsolattartás szükséges a meglévő ipari parkban letelepült és letelepülni szándékozó cégekkel munkaerő-piaci tekintetben. Az ipari park adta lehetőségeket a város maximálisan szeretné kihasználni, várja a további befektetőket.

Első lépésként a város a Honvéd, az Alkotmány és a Dobó utcák által határolt területen kíván építeni egy 61 lakásos társasházat, ahol a Szekszárdon maradó fiatalok vásárolhatnak kedvezményes feltételekkel lakást.

A komfortérzetet növeli a városrehabilitációs projekt befejezése. A Béla tér, a Vármegyeháza és a Piac tér megújítása mind azt szolgálja, hogy az itt élők jól érezzék magukat és büszkék

legyenek a városra. A Piac téren a Placc Ifjúsági Közösségi térbe szükséges a fiatalokat becsábítani különféle programokkal.

A szabadidő hasznos és tartalmas eltöltését szolgálja a kiválóan működő Strand- és Élmenyfürdő, valamint a jövőben megépülő Sportuszoda is.

A lokálpatriotizmus erősítése érdekében nagyobb propagandára lenne szükség az általános és középiskolás korosztály részére - a város múltjától az elképzelt jövőig kiterjedően - a szervezett honismereti vagy más városismereti, történeti vetélkedőknél. Ezáltal is növekedhetne a fiatalok igen alacsony szintű identitása.

IX. Utószó, összegzés

A város vezetésének az Ifjúsági Koncepció dokumentuma fontos eszköz arra nézve, hogy a kötelező és a vállalt feladatokat hatékonyan, rendszerbe foglalva lássa el. Az anyagban leírt feladatok és célok iránymutatást adnak a cselekvési terv elkészítésére. Keretet ad az ellátandó feladatok elvégzésére. A cselekvési terv tartalmazza majd a konkrét feladatokat, felelősöket és az ehhez kapcsolódó időkereteket is. A koncepció - a változó kulturális-gazdasági – jogi változásokat figyelembe véve – módosítható, alakítható.

A koncepció további célja, hogy Szekszárd város ifjúságának helyzetéről képet adjon. A megfogalmazott célok és feladatok tükrében vonzóbbá tegye a várost az itt élő és a más településen élő fiatalok számára is.

Az ifjúságot érintő döntések akkor lesznek eredményesek, ha rendszeresen lehetőség van arra, hogy az érintettek folyamatosan elemezzék, értékeljék az őket befolyásoló eseményeket, tevékenységeket.

Fontos, hogy az önkormányzat az éves költségvetésében meghatározott összeget biztosítson az anyagban, meghatározott feladatok és célok megvalósítására, mely ne legyen kevesebb az előző évben meghatározott összegnél.